

Бурят-Монголой ҮНЭН

СС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно
Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 108 (6818)

МАЙН

8

СУББОТО

1954 он

Сая 20 мунгэг.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Республикын аймагуудта хабарай тарилгын ябаса тухай (1-дэхи ноур).

О. Ленхожиев. — Түрүү тракторна бригадада (1-дэхи ноур).

Түмэр замай транспортын эдэбхитэй худалмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна зүблөөн (1-дэхи ноур).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ (1-дэхи ноур).

Партийн айкомуудай пленумууд (2-дохи ноур).

ХҮДӨӨДЭ ХУДАЛДАА НАЙМАА ЭРХИМЭЭР ЭМХИДХЭЭ! П. Бродников. — Аймагайнгаа зоние эд бараагаар талдуулахгүйн түлөө (2-дохи ноур).

М. Хабалов. — Спортивна худалмэриде шэнэ дэб-жэлтэ туйлаа (2-дохи ноур).

БУРЯТ-МОНГОЛДО НАРИН НООНОТОЙ ХО-НИДЫЕ ОЛООР ҮСХЭБЭРИЛЭЭ! С. Таракановский. — Нарин, нарибар нооно гүрэндэ эхээр үгэдэг боло. Б. Чойсонов. — Хонидые байнаар харуулахдаа — ноонон эхээр абтадаг. Г. Вершинин. — Хончдой үүлтэ-рые найжаруулга — шухала хэрэг мүн. П. Хоклов. — Хурьгалды шэнэ аргаар түлжүүлнэди (3-дэхи ноур).

Гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдэй Женевскэ зүб-лөөн тушаа (4-дэхи ноур).

Хабарай тарилгын үедэ культурна худалмэрише бүри найжаруулха

Республикын хүдөө нота-ар хабарай полевой худалмэри-шэ дундаа ябуулагдажа бай-ртын ЦК-гэй сентябрьска ба октябрьска Мартовска Пленумүүдэй мэргэн шиндхэбэринүүдээр ноон колхознигууд, хүдөө мэргэжэлтэд болон механик-үүд орооно таряа үйлэбэ-сийн хоёр—гурбан жэлүү-рша дотор эрид ехэ болгохын үсэ шадалаа гачманайгүй. Ха-гүй хүсэтэ машина, трактор-түжинэжэ, үндэр ургасын тү-сэлэй далайсые үргэдхэнэ. Жэлэй хабарай тарилга урда-д үйдэхидэ ороходо юугээрэ-үгтаагтэй гэхэдэ, хэдэн мян-тектар шэнэ ба боро газарнууд үйлдэгдэн ашаглагдаха байна.

Социалистическэ партин зориг-ы ургаагаар, ленинскэ комсо-мунгэвкоор манай республикын-да болон заводууднаа, про-мисна предприятинууднаа хэдэн-дэ комсомолцууд болон залуу-хүдөө ноугагуудта саг үргэлжэ-жэрилхөөр мүнөө хабар гаран-хай тарилгы болзор соонь, техническэ заабаринн ёноор, шапартайгаар үнгэргэхэ гээшэ үедэ хүдөөгэй бүхэ ажалша-а партианай, советскэ органуу-рынэ табигдаад байһан эгээн-дэ зорилго мүн. Ушар юуб гэ-шэ абаха гэжэ манай тэмсэжэ-н үндэр ургасын үндэһэ нуури-дэригүүдтэ табигдажа байна.

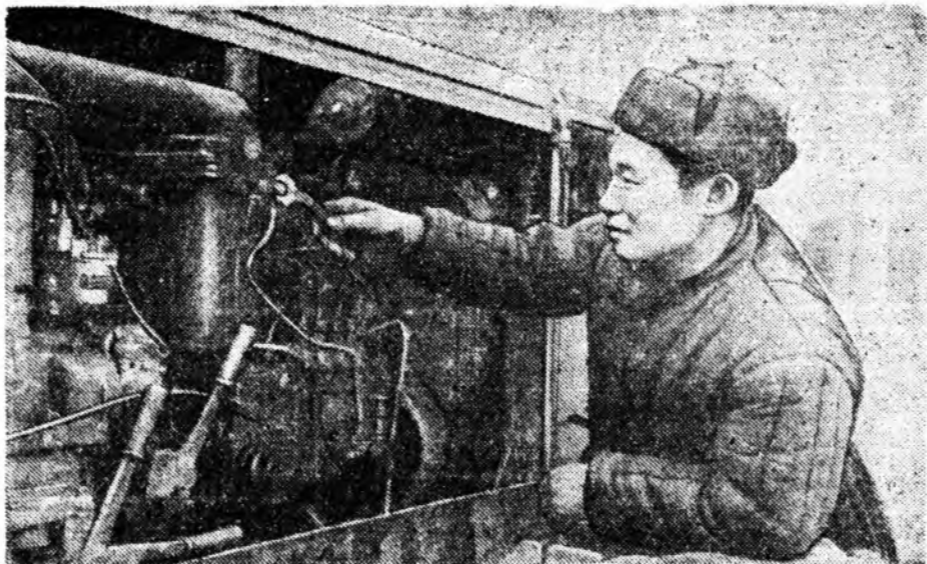
Мэришэ харюусалгатай кампа-нибасые, арадай ажыхын али-налбарин амжалтыс тэндэ хү-рэлжэ байгаа хүнүүд гол түлэб-тэдэг гэжэ хэндэшые элитэ, тэмсэлэй мүнөө үедэ хабарай-н худалмэринүүдтэ хабаадла-н байһан колхознигууд, механи-күүд болон хүдөө ажыхын мэ-ргэжэлтэ культурно-ажануудалай-н үндэр ургасын үндэһэ бай-н гээшэ ехэсэн удхашанартай-н мүн. Энэ хэрэгтэй шухалыс зүбөөр ойлгонон байна, тэн-дэатагүй ажал худалмэринн ам-галтай найнаар ябуулагдадаг-н. Жэшээлхэдэ, Мухаршэбэрэй-нэй Маленковой нэрэмжтэй кол-л правлени энэ асуудалыс та-дала орохото хооло урид зүбш-н байха юм. Тимэлээ мүнөө-нэжэнигуудай, механизаторнууд-а шадлаа газарнуудта уужам сэр-вөлөөй станууд түхээрэгдэнхэй, шэнэ уриа лоуунууд, ханын га-гууд, үндэр ургасын түлөө тэм-дэ зоригжуулан элдэб плаката-д шатар, даам болон бусад наа-д, политическэ, хүдөө ажыхын, найхалай номчууд, шэнэ газета-нүүд болон. Партияна органи-но томилогдонон агитаторнууд бүхэндэ элдэб хөөрөлөөнүү-д газетэ уншалгыс эмжитхэжэ, нэ орон дотор боложо байһан ба

уласхоорондын байдалай элдэб со-бытинуудтай танилсуулна. Ажалша-дай сүлөөтэй сагаа культурнаар ү-гэргэхэ тухай нимэ анхаралтайгаар хандадаг колхозуудай правлениүүд, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаа-нууд манай республикын аймагууд бүхэндэ бии.

Тээд, Ээдын, Торинн, Яруунын, Сэлэнгын, Бичурын аймагуудай зарим колхозуудай правлениүүд, аймгүсэдкоммуудай культурн талга-гууд энэ шухала удхашанартай хэр-гэгтэ хүсэд найнаар анхаралаа та-бинайгүй. Хабарай полевой худалмэ-ринүүдтэ хабаадлажа ябаһан кол-хознигууд, механизаторнуудта элдэб тэмээр лекци, элидхэлүүдые унша-ха, концертүүдые табиха ба кино-картинануудыс харуулха ябадал үшөөл талдуулагдадаг байһаар. Харин зарим ушарнуудта эдэ хэм-жээ-ябуулганууд үнгэргэгдэхэнеэ байтагай, полевой стануудыс хүсэд заһабарилгадаггүй, шэнэ газетэ бол-лон журналуудыс тэндэ хэрэглэ-гдэлгүгэй байһан газар олон. Жэ-шээлхэдэ, Бичурын аймагай томо-дохогодон «Коммунизм» колхозой тар-яанажалай бригадын полевой ста-нууд хээээ хойно, тарилгын эхил-хэнэй нүүлээр заһабарилгадаг, нэлбэгдэжэ захалагдаа. Энэ колхоз-ой правленин түрүүлгшэ нүхэр Манинов, партияна эхин организа-циин секретарь нүхэр Доржиев гэг-шэд хабарай полевой худалмэри-нүүдтэ хабаадлажа байһан кол-хознигууд, механизаторнуудта куль-турно-ажануудалай талар зохистой-н хайн услови байгуулхын тү-лөө ямаршыс оролдогто гаргангүй, «нодэ балай, шэхэ дулин» нуужа байна. Иймэ хойрог ношбо хүтэлбэ-рилэгшэдыс эрид хурсаар шүүмжэл-жэ, тэдэний үмэнэ шанга эрилтэнүү-дыс табиха зэргэтэй.

Хабарай тарилгын эхилхын урда тээ республикын Культурн минис-терство шэнэ ба боро газарнуудыс элдүүрилхэ аймагуудай колхозни-гууд, механизаторнуудыс культурна таларын хангахын тула тухай хэм-жээ-ябуулгануудыс харвалһан байха юм. Тэрэнэй үндэһээр мүнөө үедэ концертнэ бригаданууд хүдөө гаран-хан, лекци, элидхэлүүд эм-хидхэгдэн байха юм. Гэхэтэй хамта, олохон хүдөөгэй культурын гуламтанууд—клубууд, библиотекэ-нүүд, уншалгын байшанууд хабар-ай полевой худалмэринүүдтэй ябажа байһан газарнууд тээшэ өөһэдынгөө ажальыс мүнөө хүрэтэр шэглүүдэ-дэг гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Аймагуудай партияна, советскэ, профсоюзна, комсомольско органи-зацинууд хүдөөгэй культурно-гэгээр-элэй эмхи зургаануудыс эдэбхитэй-гээр ажалдуулхын түлөө колхозни-гууд, механизаторнуудай культурина эрилтэнүүдыс, хүсэд дүүрэнээр хан-гахын түлөө зохино хэмжээнүүдыс абаха ёһотой.

Ушөөтэй МТС-эй участково механик коммунист Чойсорон Жалозанович Бубеев хэрэгтэй газартаа хооло бии болоод байдаг. Осолтоон тракторнуудыс түргөөр ашааа худалмэришөөн эхээр хаатуудангүйгөөр худалдга юм. Нүхэр Бубеев 1952—1953 онуудай дунгуудэр энэ зүн яагдаха хүлөө ажыхын Бүхэсоюзда выстакваа хабаадлажа ваншдаг болоо. 1952 ондо нүхэр Бубеевэй дажа байдаг участвогаа, 2334 гектар таряанай талмай гектар бүриһөө дунда заргаар 9,1 центнер таряа хуряагдаһан байгаа. Тэрэ тоодо 620 гектар талмай дээрһээ 11,4 центнер шаныяса абтаа. 1953 ондо 2156 гектар таряанай талмай дээрһээ дунда заргаар 12,5 центнер таряа абаа, тэрэ тоодо 660 гектарай га бүхэнһөө 16,7 центнер шаныяса хуряаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Бубеев трактор заһабарилжа байна.

А. Мантаваев фото.

Эрхимүүдэй жэшээгээр ажаллажа, Эртын тарилгыс түргэн дүүргэе!

Түрүү тракторна бригадада

Хүдөө ажыхын худалмэрилэгшэ-дэй Бүхэсоюзна зүблөөндэ хабаа-дагдашад хандалдаа харюу болгон Бичурын МТС-эй № 4 тракторна бригадын механизаторнууд энэ жэл-дэ элдүүрилхэн бүхэ газарайнгаа гектар бүриһөө 14 центнерһээ дошоо бэшэ ургаса хуряаха уялга абаа һэн. Энэ бригадынхид абанан уялгага нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэһын тула мүнөө хабарай тарилгын үедэ хүсэ-шадалаа гамнангүй ажаллажа бай-на. Полевой худалмэринн эхилхэ-нэжэ хойшо тэдэнь условнэ трактор бүхэнөөрөө дунда заргаар 100 гаран гектар зөөлнэ хахалалга хэжэ, 375 гектар шэнэ ба боро газар элдүүри-лээ, 463 гектарта тарилга хээ. Энэ бригадада трактористууд-комсомо-лцууд Дабэ Энхеев, Николай Мухо-медьянов, коммунист Чойжин Нор-боев гэгшэд бүтээсэ эхэтэйгээр ажаллана. Тракторист Дабэ Энхеев «ДТ-54» трактораар мүнөө 200 га-ран гектар зөөлнэ хахалалга хээ. Залуу механизаторнэ хаяхан бри-гаднгаа дамжуулгын Улаан вымпе-лдэ хүртэбэ.

Энэ амжалтанууд яагаад туйла-даг гэхэдэ, бригадада техникын хүс-е дүүрэнээр ашлаглхын тулада ехэсэн тэмсэл ябуулагдаа. Үблэдөө трактор, машинанууд найнаар заһа-барилгадад, мүнөө поли дээрэ хү-дэлмэрилхэдөө нарин заабаринн

ёноор харууһалагдана. Трактор, ма-шинануудыс хаатуулхгүйн тула энэ бригадынхид механическэ булүүртэй заправка хэхэ багахан тэргэ түхээр-рээ. Энээнэй ашаар тракторнуудыс буразданаан гаргангүй түргэн саг соо заправка хэгдэнэ. Гална, тра-кторай ябууд дунда саялжэ руу үрхэн-эй таряа хэгдэдэг боложо, ехэ саг алмагдана. Механизаторнуудта поли дээрэ халуун эдеэн асаралгад, тэдэ-нэр бүхэлн үдэртөө хаатангүй ажал-лана.

Энэ бригадынхид байгша ондо үн-дэр ургаса ургуулхын тулада поле-вой бүхэ худалмэрише агротехничес-кэ болзортоон шанар найтгайгаар хэхын тула оролдоно. Энэ жэлдэ бригадир нүхэр Доржиев худалмэ-ринн шанарта илангаа ехэ анхарал хандуулна.

Механизаторнууд сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ арга болом-жотой. Хүдөөгэй библиотекыс даг-ша нүхэр Дармаева энэ бригадада шэнэ шэнэ журналуудыс, газетэ-нүүдыс, брошюрануудыс, ураннайха-най, техникческэ номуудыс саг үргэл-жэ асаржа байдаг. Бригадын гэгшүү-дэй дунда агитационно худалмэри-найнаар ябуулагдаа. Элидхэл, лек-цинууд хирэ-хирэ болоод уншагдана, «Дайшалхы хууданан», «Молни» гаргагдана.

О. Ленхожиев.

Дамжуулгын Улаан туг абаба

Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын машинно-тракторна станицин дирек-ции болон партияна, профсоюзна организацинууд хабарай полевой худалмэри хэжэ байһан тракторна бригаданууд хоорондын мурсысөөнэй дүн гаргаба. «Комсомол» колхозой таряанажалай 2-дохи бригадатай (бригадирнын Цыренжапов) хамта худалмэрилхэн нүхэр Будажаповай хүтэлбэрилгэд № 4 тракторна бри-гада мурсысөөндэ илаа.

Энэ бригада условно трактор бү-хэнөөр 120 гектар газар (зөөлэн

хахалалгада оруулбал) элтүүрилээ. 180 гектар газар дээрэ хабарай ха-халалга, 320 гектарта эртын бор-нойлго хэһэн, 182 гектар талмай культувашилһан, 600 гектар тал-майда эртын орооһото культурануудыс тариһан байна.

Энэ бригадада МТС-эй дирекцин, партияна ба профсоюзна организа-цинуудай дамжуулгын Улаан туг үгтэбэ.

Н. Цыбикдоржиев.

Полевой худалмэринин темпые нуларуулхагүй

ПЕТРОПАВЛОВКА. (Телефоноор абтаба). Аймагай олонхи колхозууд-жэшээлхэдэ, Держинскийн, Сталин-най (Гэгээтэй), Маленковой нэрэм-жэтэ болон бусад колхозууд энэ жэлдэ орооһото культурануудай эр-тын тарилгыс агротехническэ эрхим болзорто, шанар найтгайгаар хэжэ дүүргэбэ. Мүнөө эдэ колхозууд оройн орооһото культурануудай тар-илгада бэлдэхэжэ, шэнэ ба боро газарнуудыс элдүүрилжэ байна.

Гэхэ зуура, нүүлэй үедэ зарим колхозуудта хабарай полевой худал-мэринин темп эли боло нуларуулагда-жа байна. Жэшээлхэдэ, апрелин 23-наа хойшо Чапаевай нэрэмжэтэ колхоздо оройдоо 100 гаран гектар шэнэ газар хахалагдаһан байба. Лениний, Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудта арба гаран хоног соо 10—20 гектар шэнэ газар хахалагдаа. Мүнөө хабарай худалмэри бүри түргэ-нөөр, шанар найтгайгаар ябуулагда-ха ёһотой.

М. Нямаев.

Горшоогхонууд соо рассада ургуулжа байна

Кяхтын аймагай Ульяновай нэр-эмжэтэ колхозой огородно брига-дынхид овошинн баян ургаса аба-хын тула тэмсэжэ байна. Мүнөө тэндэ капустаын 30 мянган, помидо-

рой 15 мянган рассада горшоог-хонууд соо ургуулагдажа байна. Гална парнигай 5 рама соо үгэрсэ, 10—10 рама соо мангир, редискэ ургуу-лагдана.

С. Климов.

Түмэр замай транспортын эдэбхитэй худалмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна зүблөөн

Майн 5-да, Москвада, Кремлёвско Ехэ Ордон соо түмэр замай тран-спортын эдэбхитэй худалмэрилэгшэ-дэй Бүхэсоюзна зүблөөн үргэлжэ-лөө. 1953 оной турша соо түмэр за-май хэһэн худалмэринн дунгүүд тух-ай ба түмэр замай транспортыс саашадан дэбжүүлхэ хэмжээнүүд тухай элидхэл зүбшэн хэлсэбэ.

Паровозно машинистнууд, ваго-но мастернууд, поезднуудыс хабса-руулагдашад, диспетчерүүд, замай-хид, транспортын командирнууд, по-литхудалмэрилэгшэд, министерство болон зургаануудай түлөөлэгшэд худалмэрингөө дүй дүршэлыс андалдахатайгаа хамта, хэрэглэ-дэггүй резервүүдыс элирүүлхэн ба дутуу дундануудыс шүүмжэлхэн байна.

Баруун-Урда зүгэй түмэр замай начальник, Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр Кривонос 1953 ондо ба энэ жэлэй нэгдэхэ кварталда ашаа шэрэхэ түсбөө болзорлоон урид дүүргэхэ арба боломжыс тус магистраллин худалмэрилэгшэдтэ олгоһон хэмжээ-ябуулганууд тухай хөөржэ үгэбэ. Тийхэтэйгээ хамта нүхэр Кривонос ашаа шэрэлгыс тү-сэблэлгэдэ гарганан дутагдалнууд-дай түлөө Зам харилсаанай ми-нистерствыс шүүмжэлбэ. Таряа ху-рйалгын үедэ, 1953 оной октябрыс министерство бодото дээрэ 150 га-ран вагонуудыс сүүдхэ соогоон ашаалдаг байн гэгээнэ сүүдхэ соо 4-өөд вагоно хартааба ашаалхээр энэ замай худалмэрише түсэблэһэн байгаа.

Урда-Уральска магистраллин коммерческэ албанай начальник нү-хэр Овчинников вагонуудыс түргэ-нээр ашаалха шэнэ аргануудыс бэ-дэрэн олохын ба нэбтэрүүлхын тү-лөө промышлениа предприятинууд-дай талаа замуудай шэгнүүршэд болон худалмэрилэгшэдэй дун-да энэ жэлдэ дэлгэрхэн худалмэри-н тухай мэдээсэбэ. Энээнэй ашаар, нэгдэхэ квартал соо техническэ нормоһоо галуур 83 мянган тонно элдэб янзын ашаанууд ашагдана ба зөөгдэнэ, 4 мянга гаран ваго-нууд сүлөөлэгдэнэ байгаа. Нүхэр Овчинников ашаа тээлгыс сааша-дан дэбжүүлхэ арга боломжо-нууд тухай хэлээ, мүн энэ асууда-лыс шиндхэлхээ хажуу тээ байдаг Зам харилсаанай министрствын вагоно ажыхын главно управле-ниин ба түмэр замай транспортын Бүхэсоюзна научнo-шнэжэлтэйн институтыс шүүмжэлбэ.

Куйбышевска түмэр замай харгын мастер нүхэр Назаркин харгын ажых-ын хойноһоо харуулагдаг дүй дүр-шэл тухайгаа хөөрөө, мүн үйтэдбэ-ринн процессыс механизацитаа ба шэнэ техникыс нэбтэрүүлхэ ябадал шангадхаа шухала гэжэ хэлээ.

Омско магистраллин начальни-нүхэр Даниленко ашаа шэрэлгыс ехэ болгохын түлөө бүхэ резервүү-дэ ашаглажа гэжэ манай коллек-тив оролдохо гэгэбэ. Баравинска де-потой машинистнуудай үүсхэлээр поезднуудай ашаа тээжэ номо 100 тонноор дэбшэлүүлгэдэ. Паровоз-нигууд локомотивтай ашаа шэрэхэ-хүсыс дэбшэлүүлхын түлөө мурсыс-нэ.

Сталинска шангай лауреат нүхэр Голеников түрүүтэй олон машинист-нууд Сибиринн эрхэ байдалда пар-овозуудай заһабаринуудай хоорондо-хи ябасыс дэбшэлүүлгэ дээрэ хэдэн жэлэй турша соо оролдосотойгоор худалмэрилнэ.

Хойто зүгэй магистраллин Яро-славль депотой ахалагша машинист, Социалистическэ Ажалай Герой нү-хэр Папавиний хэлэһэн үгэ ехэ хо-нирхолтой байба. Нүхэр Папавин транспорт дээрэ 40 жэл соо худал-мэрилнэ. 27 жэлэй турша соо нэгэ паровоз дээрэ капитална заһаба-рилгагүйгөөр нэгэ миллион хахад километр ябаа. Иймэ амжалтану-дыс туйлаха хэрэгтэнэ ямар юумэ-нэй туһалһан тухайн мэдээжэ тү-мэр машин хөөржэ үгэбэ. Мүнөө-нэй зашан хөөржэ үгэбэ. Мүнөө-нэй зашан машинист—энэ хадаа техничес-кэ талаараа бэлдхэлтэй хүн гэжэ нү-хэр Папавин хэлэбэ. Тэрэ хадаа үдэр бүри шэнэ, прогрессивнэ юумэ бэдэрхэ, локомотивайнгаа заһаба-рилга болон элжэ муудаха ябадал бага болгохын түлөө саг үргэлжэ оролдохо зэргэтэй.

Социалистическэ мурсысөө эмхид-хэлгэдэ ба хүтэлбэрилгэдэ бии бай-гаа ехэсэн дутагдалнуудыс үгэ хэ-лэгшэ тэмдэглэхэтэйгээ хамта, куль-турно-ажануудалай ба гэр байрын барилгада хангалтагүйгөөр анхара-лаа хандуулагдаһын түлөө Зам ха-рилсаанай министрствыс шүүмжэл-бэ.

Энэ зүблөөн дээрэ нүхэд Лоба-чев—Хойто-Кавказска түмэр замай Батайска станицин поезднуудыс хабсаруулагша, Задорожий — Оренбургска түмэр замай началь-ник, Виноградов — Социалистическэ Ажалай Герой, Октябрьска түмэр замай машинист, Шутов—Урда зү-гэй түмэр замай Основа станицин начальник, Парашук—Красноярска түмэр замай политотделэй началь-ник, Гарнык—Түмэр замай министр-рын орлогшо, Шумилов—Сталинска шангай лауреат, Донецк түмэр за-май машинист ба бусад үгэ хэлэбэ.

Московско-Рязанска түмэр замай начальнигай орлогшо, Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр Лунин доторойгоо резервүүдыс ашаглажа ябадалтай холбоотой асуудалууд тушаа тогтон хэлэбэ. Хүндэ ашаа-най поезднуудыс жоолодогто эконо-мическэ талаараа ехэсэн ашагтай байна. Поедын шэгнүүрыс нэгэ процентээр дэбшэлүүлхэн ябадал тулишэ гаргалгыс 0,4 процентээр доошолуулдаг, харин тийхэдэ түмэр замуудай ашлаглгын гаргашанууд жэл соо 90 миллион түхэри-гөөр бага болгодогто байһанын мэдээжэ. Нүхэр Лунин шэнэ, бүри ехэ хүсэтэй паровозуудыс байгуу-лха тухай асуудал дэбжүүлэн таби-ба.

Түмэр замай транспортын эдэбхитэй худалмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна зүблөөн Москвада, Кремлёвско Ехэ Ордон соо үргэлжэбэ.

Түмэр замай 1953 оной худалмэ-ринн дунгүүд ба түмэр замай тран-спортыс саашадан хүүжөөн дэб-жээхэ талаар хэмжээнүүд гэгээн элидхэлээр үгэ хэлэлгэ майн 6-най үглөөнэй заседани дээрэ үргэлжэ-лүүлэгдэбэ.

Удэрэй 4 часта үдэшын заседани эхилээ. Тэрэнэй худалмэриде нүхэд Г. М. Маленков, Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, М. Г. Первушин хабаадлааса.

Майн 7-до зүблөөн худалмэрейс үргэлжэлүүлхэ байна.

(ТАСС).

Сталинуголь комбинадай началь-нигай орлогшо нүхэр Коновалов Донецк түмэр замыс хоолон ваго-нуудаар хангаха талаар ёһотой ан-харал оролдогто гаргадаггүй дээрэ-һээнэ саг соонь нүүрһэ ашаалга та-налдуулагдаа гэжэ Зам харилсаа-най министрствын поезднуудыс ябуулгын главно управление шүүм-жэлээ. Донецк түмэр зам ехэнхи-дээ ондо ондоо түхэлэй хоолон ва-гонуудыс абадаг, энэнь нүүрһэ ашаалгыс ехээр хойшо татадаг, ва-гонуудай үлүүс миин байлгыс гар-гадаг байна.

Түмэр замай транспортын эдэбхитэй худалмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна зүблөөн Москвада, Кремлёвско Ехэ Ордон соо үргэлжэбэ.

Түмэр замай 1953 оной худалмэ-ринн дунгүүд ба түмэр замай тран-спортыс саашадан хүүжөөн дэб-жээхэ талаар хэмжээнүүд гэгээн элидхэлээр үгэ хэлэлгэ майн 6-най үглөөнэй заседани дээрэ үргэлжэ-лүүлэгдэбэ.

Удэрэй 4 часта үдэшын заседани эхилээ. Тэрэнэй худалмэриде нүхэд Г. М. Маленков, Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, М. Г. Первушин хабаадлааса.

Майн 7-до зүблөөн худалмэрейс үргэлжэлүүлхэ байна.

(ТАСС).

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

Алууршадта толгойн сааза хэрэг-лэхэ тухай гражданинуудай ба ни-гтын организацинуудай зууршалга-нуудыс хараада абан, граждани-нуудай амй наһыс аршалан хам-гаалха ябадалыс шангадхаа зо-риглоор, хүнийс зорюугаар алажа хүндэ гэм хэһэн ноуруудыс «Эхэ

орондоо урбагшадта, шпионуудта, нүүдхэлшэд-диверсантуудта тол-гойн сааза хэрэглэхэ тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1950 оной январин 12-ой Указай ёһоор хэһээхэ гэжэ СССР-эй Вер-ховно Соведэй Президиум тогтообо.

Москвагай радиодо дурлагшадтай суглаан

Монголой үдэртэ зорюулагдан-д радиоуудай худалмэрилэгшэдэй арална Байшан соо Москвагай ЦААФ-эй радиодо дурлагшадтай, эрх-нигийн ба спортивна эдэб-хитэй суглаан болоо.

ЦААФ-эй Московско Город-н комитэдэй түрүүлгшэ А. Я. тээ суглаа нээгээ.

ЦСР-эй Хэлжэ холбооной ми-нистр орлогшо З. В. Топурна, советскэ наухануудай доктор И. Изюмов болон бусад сугла-шадта хандан амаршалгын тоб-ионуудыс хэлээ.

Удаань СССР-эй ДОСААФ-эй Центральна Комитэдэй түрүүлгшэ генерал-лейтенант Н. Ф. Гритчин радиотелефонно Бүхэсоюзна мурсысөөндэ ба радиостанууд-оператор-нуудай мурсысөөндэ иланһан — Московско командануудта дамжуул-гын кубогуудыс барюулаа. Коротко-волновигуудай бүхэсоюзна мурсысөөндэ элитэ ехэ амжалтануудыс туйлаһанайн түлөө Московско го-родской радиолюбубай гэгшүүт Л. Лабунинда ба А. Веремейдэ СССР-эй ДОСААФ-эй чейникойн ягаан лент-нүүд барюулагдаа

(ТАСС).

Республикын аймагуудта хабарай тарилгын ябаса тухай 1954 оной майн 1-нэй мэдээн (түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймагууд	Хабарай орооһото культурануудыс	Тэрэ тоодо шэнэ	Нарин тарилга да нэмэлтэ тү-жээ оруулга	Нарин тарилга борнобайго
Торинн	38,9	55,2	22,5	27,3
Тунхонэй	38,5	51,7	69,3	40,1
Б.-Бударинн	38,1	54,6	—	—
Хажавгыш	37,5	43,5	—	16,5
Заиграйн	34,9	31,9	28,0	29,3
Яруунын	27,5	69,6	—	12,5
Бабансын	19,9	29,2	48,8	4,2
Прябайскальска	14,0	25,7	80,5	31,4
Бэргэжанай	12,5	21,5	—	—
Бурумканы	—	—	—	—

ПАРТИН АЙКОМУУДАЙ ПЛЕНУМУУД

ТОРИ

Төрийн КИСС-эй Төрийн айкомой IV-дэх пленум болож, партиин ЦК-гэй февральско-мартовска Пленумэй тогтоолыг бэлтгэхэд талархай аймагтай партиин организациин зорилгоноуд тухай асуудал зүбшэн хэлсэв. Энэ асуудалаар айкомой нэгдэхин секретарь нүхэр Дашивс элдхэл хэлэн байна.

Төрийн аймгаар орооно гаржа сэхээр ургуулах хамаг бүхы арга боломжотой аад, тэрэнээ муугаар ашаглана. Полсвой хүдэлмэри зарим ушарта агрохимическэ заабарини ёшоор, сар соогоо хэдэнэгүй. Тиймэ дээр, энэ орооногто кудьтурануудай ургаса тон бага абагдаг байна гэжэ пленум тэмдэглэв.

Саашань пленум болбол партиин айкомой хүтэлбэрлэх арга метод мүнөө хүрэтэр шэнэдхэн табигдангүй, айкомой бюро хүдөө ажыхы хүгжөөх шухала асуудалнуудыг үшөө хангалтагүйгөөр шинэхэн гэжэ тэмдэглэсэн байна.

Мүн аймагтай Советэй гүйсэдком, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Еланов, түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Очиргов гэгшэд хүдөө ажыхы хүтэлбэрлэх үүргээ бүрмүсүн МТС-үүдтэ ашхаржээ, колхозуудта ябангүгөөр, ханаа амархан шунаад гэжэ пленум дээрэ үгэ хэлэһэн нүхэд шүүмжэлэв.

КИСС-эй Төрийн айкомноо Бургадтайн МТС-эй зонодо эльгээгдэһэн бүлэг партиин хүдэлмэрлэгшэд, айкомой секретарь нүхэр Бамбаров тон шулар хүдэлмэрлэнэ. Колхозуудай кадрнуудыг хүдөө ажыхын шадбаритай эмхидхэгшэд болгон хүмүүжүүлэх хүдэлмэри инструкторска группа ябуулангүй.

Тэд энээн тухай айкомой бюро, тэрэнэй нэгдэхин секретарь нүхэр Дашивс зохио анхаралан табиангүй гэжэ шүүмжэлэгдэв.

Энэ асуудалаар пленум дэлгэрэнги тогтоол баталан абаһа.

ЗЭДЭ

Апрелин 29-дэ, партиин Зэдын айкомой V пленум болож, орооно гаржа үйлдбэрлэгшэ эхэдхэхэ, шэнэ ба боро газар ашгалта талархай аймагтай партиин организациин зорилгоноуд тухай асуудал зүбшэн хэлсэв. Тус асуудалаар партиин айкомой нэгдэхин секретарь нүхэр Желтый элдхэл хэлэв.

Зэдын аймаг, — гэжэ нүхэр Желтый хэлэв, — шэнэ ба боро газар элдүрлэжэ таряаланган талмайг эхлээд үргэдхэхэ арга боломжотой. Аймаг хадаа 300 мянга гаран гектар газартай байбэшэ, мүнөө жэл оройдоо 24.500 гектартай тарига хэхэ байна. Манай колхозуудай ба совхозой сабшаланган, бэлшэрини зарим газарууд ургасаар тон бага, гектаран 2—4 центнер үбэ үгэдэг байна. Үбэ-нгоо багаар үгэдэг сабшаланган ба бэлшэрини газар сахалжа элдүрлэхэ ёшотойди.

Тиймэһэ аймагтай колхозууд ба совхоз 1954—1955 онуудта 40 мянга гектар шэнэ ба боро газар ашгалта ёшотой.

Таряанай талмайг үргэдхэхэтэй хамта малай тоо толгой нилээд

эхээр олошорхо болоно. 1956 оной октябрийн 1 болотор аймаг дотор хондой тоо 260 мянга толгой болохо ёшотой. Эдэ бүгдэ хэмжээ-ябуулануудыг бэлтгэлхэн ашаар манай колхозуудай гэшүүд ажалта үдэртөө 4—5 килограммнаа доошо бэшэ таряа, 20—25 түхэриг мүнгэ хубааха болоно.

1954 ондо манай аймагтай колхозууд ба совхоз хамта 26 мянга гектар шэнэ ба боро газар элдүрлэхэ, тэрэнэнтэй 7 мянга гектартай мүнөө жэл тарига хэхэ ёшотой. Тэд энэ хүдэлмэридмэйг эхэн дутагдалнууд бии байһаар. Шэнэ ба боро газар элдүрлэхэ эхэ удаанаар ябуулагдажа байна. Апрельнин 28-най мэдээгээр аймаг дотор хамта 4800 га шэнэ ба боро газар хахалгада. Энэ болбол оройдоо 18.4 процент болно.

Хартаабха ба овошч таригада колхозуудай хүтэлбэрлэгшэд ёшотон анхаралаа хандуулангүй. Энэ жэлдэ түсэбэй ёшоор 200 гектарта хартаабха, 70 гектарта овошч таригада болоно. Тэд хартаабхын үр-лэнт хааха түсэб оройдоо 25.8 процент дүүргэдхэнэй. 2 миллион гортшохоноуд хэдхэхэ ёшотой байһан аад, оройдоо 50 мянга хэдхэхэ. Рассада түсэбэй ёшоор 1000 парникоо рамануудта хуулагдажа байһан аад, 300 рамада хуулагдаба. Хартаабха ба овошч таригада аймагтай колхозууд шухала анхарала хандуулаггүй тула жэлнээ жэлдэ тон бага ургаса хуряалд.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар үгэ хэлсэгшэд—Боргойн совхозой директор нүхэр Мельников, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Кавелин, Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Сахаровский гэгшэд Үшөөтэй ба Саган-Усанай МТС-үүдтэй хүдэлмэриг хурсаар шүүмжэлэв. Үшөөтэй МТС-эй механизаторнууд үшөө муугаар ажаллана. Гэхэтэй хамта, тэдэнэй дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэриг хайжаруулжа, лекци, элдхэл, хөөрлөөнүүдэ эмхидхэхэ талар МТС-эй партиин организаци юмэ хэнгүй гэжэ шүүмжэлэв.

Мүн тэршэлэн МТС-эй главни мэргэжлэд колхозуудаар явжа, тарилгын хүдэлмэриг дутуу дундануудыг сар соонь элрүүлжэ, зохио хэмжээнүүдэ абадаггүй байна.

Партиин айком нийтэ-политическэ хүдэлмэриг эмхидхэгшэд мүн анхарала табиангүй. Кино хана сар соогоо харуулагдангүй. Элдхэл, лекцинууд, хөөрлөөнүүд механикаторнууд болон колхозникуудтай дунда хэдлэнэгүй гэжэ Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой парт-организациин секретарь нүхэр Ефимов, Держинский нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Плюснин, «Коммунизм» колхозой парт-организациин секретарь нүхэр Шренев гэгшэд тэмдэглэв.

Пленум болбол эдэ дугадалнуудад дары усадажа, саашада орооно гаржа үйлдбэрлэхэ эхэдхэхэ, шэнэ ба боро газар элдүрлэхэ ашгалтыг үргэдхэхэ тухай дэлгэрэнги хэмжээ-ябуулануудыг харгалзан тогтоол гаргаба.

Үйлдбэрлэгшэ талмайн квадратна метр бүхөнөө продукция гаргалгыг дэвшүүлэхэ талын үүсэхэе дамжан абаһан Улан-Удын сэмбэн фабрикин коллектив үнгерэгшэ 4 барыгаа түсэбэй 100 процент дүүргэд, түсэбөө гадуур олон мянга метр сэмбэ хабха. Сэмбэ нэхэгшэ В. П. Туслаков үнгерэгшэ таалабарини 130 гаран процент дүүргэв.

ЗУРАГ ДЭЭР: нүхэр Туслаков ажаллаа байна. А. Мангавай фото.

Ажалай бүтээсы саашадань дэшлүүлхын түлөө

Ленинэй орденго паровозо-вагонно заводой цехүүдтэй дунда инструментальна цех түрүү. Хуруунуудай цыгыс ходоодо эзэлжэ ябана. Манай урда тээ дэлгэрэн социалистическэ мурьсөөндэ энэ цехын хүдэлмэриг хайжаруулжа, продукция үйлдбэрлэхэ аргыг харыгаа түсэбэй болзорхоон хоёр хоног урдэ дүүргэһэн, голодоно гаргалгыг 20 процентээр доошдуулан байна.

Мүнөө ажалай бүтээсы саашадань дэшлүүлхын түлөө хүдэлмэриг цехын хүдэлмэриг элбхитэйгээр ороо. Цех соогоо дүүргэжэ ябан мастер Кузьминий слесарио-монтажиа одигдэн аргыг харыгаа түсэбэй болзорхоон 7 хоног урдэ дүүргэв. Хүндэлмэй доскада бэшгэдэ. Мастер Барановай одигдэн бүхы станогууд, ээр зэмсэгүүдэ дүүргэнэр ашгалжа, декада бүхэн дээр даалбарини 10 гаран процентээр үлүүдэн дүүргэв.

Слесариууд-коммунистууд нүхэд Чепелев, Айдаев гэгшэд халаан бүхэнэйгөө нормис 170—180 процент дүүргэв. Хүдэлмэрингөө дүй дүршлэдэ залуушуулыг хургадга юм. Ажалай бүтээсы дэшлүүлэхэ талаар үнэтэ үүсэхэе завод дотор түрүүлэн дэмжэгшэдэн нэгэн Дорж Саиданова фрезерцэ хоёр станок дээр хүдэлмэригдэж болож, халаан соо 3 нормо дүүргэв.

М. Власевский.

Токарь-рационализатор Г. Бузин

Манай оройной хүдөө ажыхы ойрын 2—3 жэлэй туршадэ түргэнөөр хүгжөөхэ гэлэн зорилгын табидад байхада, Улан-Удын мотор заабарини заводой хүдэлмэригдэж байсан слесарио-техническэ хүдэлмэригдэж колхозууд ба МТС-үүдтэ асаргадлан машинануудыг хангаар, түргэнөөр сааха гэжэ оролдон. Эдэнэр ажалай бүтээсы дэшлүүлхын тула үйлдбэри дээрэ шэнэ шэнэ рационализаторскэ дуралхануудыг оруулан, ажал хэтэй хүдэлмэриг механизашыла. Токарь-рационализатор Георгий Бузиний рационализаторска дуралхан үйлдбэри дээрэ хэрэглэгдэж, ажалай бүтээсы нилээд дэшлүүлэв. Тэрэнэй дуралхалаар токарини станогон моторынь байлгангүйгөөр детал точилохо арга олдбо.

Мүнөө заводой бүхы токаринууд өөһдөнгөхө станогууд дээр нүхэр Бузиний методээр хүдэлмэригдэж болло.

Токарь Бузин ажалдаа творческоор ханданаһангаа ашаар хара бүрнөөгөө даалбарини 400 процент хүрэтэр дүүргэв. Тэрэ мүнөө жэлнээ даалбарини дүүргэдэг байна. Тэршэлэн токарь Геннадий Хомиков 10 харыгаа даалбарини дүүргэхэ дүтлэв.

Заводой токаринуудай шэн зорилгоор ажаллажа байһанга ашаар колхозууд, МТС-үүдтэ асаргадлан автомашинуудай моторнууд түргэнөөр заабарилгалтан гарана.

Д. Болларенко.

Заганаһада амжалта

Республикын заганаһад Улахоорондын байндэр — Майн Ленине ажалай эрхим бэлэгтэйгээр угтаа. Байгалай заганаһад 4 харыгаа түсэб 125 процент дүүргэв.

Загана бариха хахад жэлнээ даалбарини 133 процент дүүргэһэн Прибайкальска аймагтай Лениней нэрэмжэтэ колхоз (Түрүүлэгшын нүхэр Афанасев) социалистическэ мурьсөөнэй түрүү ээргэдэ ябана. Хойто Байгалай аймагтай Ленини, Молотовой, Кабанский аймагтай Карл Марксын нэрэмжэтэ «Байкаль» ба бусад колхозууд үнгерэгшэ 4 харыгаа даалбарини хоюо үлүүдэн дүүргэв.

И. Артюнин.

Хүдөөд худалдаа наймаа эрхимээр эмхидхөл Аймагайнгаа зоние эд бараагаар таһалдуулхагүйн түлөө

«Советскэ худалдаа наймаас саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министруудэй Советэй. КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолой гарнаар хахад жэл шахуу болобо. Энэ тогтоолыг бэлтгэхын тула Курumkanай аймпотребсоюзай хүдэлмэригдэж тодорхой хэмжээ-ябуулануудыг харгалта, бэлтгэжэ байһа.

Аймагтай ажаллаштай ажабадталтай жэлнээ жэлдэ найжаржа, байн дээр ажалуудалтай болож байһангээ эд бараанай эрьсөн саг үргэлжэн ургалта гэршэлэ. Жэшэнь, 1954 ондо 1947 онойхиноо 2 хахад дахин эхэ эд бараан худалдагдаа. Байһа оной түрүүлэн кварталтай түсэб бүхилөө 133.1 процент дүүргэв.

Аймпотребсоюзай системн табиан селсонууд булгадаа түсэбүүдээ үлүүдэн дүүргэв. Үнгерэгшэ харда нилээд эхэ эд бараан, эдэ хоюо түсэбөө гадуур наймаалагдаа.

Худалдаа наймаанай хүгжэлтэ хада хэрэг ажаллаа найн мэдэхэ, үнэт сэхэ кадрнуудад гол түлэб дүлдэгдэ. Кадрнуудыг хүмүүжүүлэхэ талаар аймпотребсоюз бага бие хүдэлмэриг хэв. Олохон продвигчэд үнэт сэхээр ажалладаг гүлдэд ажалладай дунда хүндэтэй болоо. Мүргэнэй селсогой эдэ хоюо наймаангын дагнаа Александр Кавалинский социалистическэ мурьсөөндэ түрүүлжэ ябана. Тэрэ хадаа худалдаа наймаанай тазаруудта 10 гаран жэл соо хүдэлмэригдэж, эхэ дүршлэгтэй болоо юм. Нүхэр Кагалинский ажалшадыг культурунаар хангадаг, хара, квартал бүрнин түсэб үлүүдэн дүүргэдэг байна.

Гэхэтэй хамта, аймагтай худалдаа наймаанай организациудай хүдэлмэригдэ дутагдалнууд үгэ гэхын аргагүй. Мүнөө эгээл гол дутагдал юуб хэхэдэ, худалдан абагшадыг хүсэд наймаар хангажа шатаагүйбди. За-

архынь хүдсэжэ, альгаа дингээд амархан шуудаа прода Д. Сагалеева гэмтэй.

Тус магазинда үнэт удаан заран асаргадлагүй. Уялгада минимумээр хараалгадлаһан үйлдүүд үгэ байһаар. Жэлнэ нилрүүсүд, сай хоюо тайлаһан.

Энэ магазиннай продавец нүхэр Сагалеева арад зоной эригтэ хангай хангай багаар табиан. Мининдэн ариг сэмбэ сахилгаан 1949 оной февральдаа хоюо зарна шалгалта хэдгэгүй (Тинхээд ажалшадтай хамта журнал дээр 1949 онхоо хоёр нүүдэй захит хэжэ бэшэһэн үгэ).

Эдэ баримтанууд юу харуу хэхэдэ, Үшөөтэй селсогой, тоодо тус магазиннай продавец Сагалеевагай муугаар худалдаа жэ байһыг гэршэлэн.

Д. Бургагайтай.

Тарбагатайн аймагтай Сталин райгай аймагтай «Улаар Эрх» колхозуудай комсомолууд ба залуушууд өөһдөнгөхө хүсөөн донсонуудыг, спортивна талмайны бариха гэжэ тон зүб шэнэ. Эдэ колхозуудай правленинууд комсомолууд болон залуушууны элбхи үүсэхэе дэмжэн, бариматериануудыг, дунда спортив ээр зэмсэгүүдэ, хубшалануудыг рэнтэй бусад хүсөөрлэнүүдэд далажа абаһын тула мүнөө мэдэриг үлэдхэжэ байна. Өөһдөнгөхө хүсөөр стадион, спортив талмайнуудыг бариха, үнэтэй ээр зэмсэгүүдэ, спортив хубшаа худалдажа абаха арга юмэ колхоз бүхэндэ бии. Тус үүсэл оролдотго гаргаха эрэгтэй.

Физкультурина хүдэлмэриг үнөөр ябуулахадэ худалдэр КИСС-эй Центральна Комитетэй селсогой ба февральско-мартовска Пленумдэй гүхэтэй шинэхбэрлэгшэ амжалтатайгаар бэлтгэгдэнэ этгийн, советскэ оргалуудта, ургажын бүхы хүдэлмэригдэж эхэхэн тула хүрэхэ байһабди.

Энэ зундаа манай республиктай физкультурина ба комсомолскэ ганизацинууд физкультурина хүдэлмэриг шалаан хая олон зоние бадуулахын, спортементүүдэй гэгшэд шалабарини бүхн эхэн гээр дэшлүүлэхын түлөө бхн далаар тэмсэхэ ёшотой. Энэ манай тайналмай зорилго мүн. Тон мүнөө жэлэй зунай спортементүүд манай республиктай зунтай спортементүүд интэ физкультурина хүдэлмэриг үргэдхэхэ, колхозууд, машинно-тракторн станогууд, совхозууд болон механизаторнуудта олгодохо ёшотой.

Ажалайнгаа үдэрэй дүрхэлтэ патар табиан, нолонболон цаалта, городк, коны шэдэхэ, яро түрхэхэ, гирь үргэхэ гэжэ мэтэн спортоор иадажа байха арга боломжо колхозинууд болон механизаторнуудта олгодохо ёшотой.

Спортивна хүдэлмэригдэ шэнэ дэбжэлтэ туйлаа

Үнгерэн үбэтэй сезондо советскэ спортементүүд гайхамшадта амжалтануудыг туйлажа, хэд хэдэн янзын спортоор дэлхэйн түрүү нуури эзэлэ. Энэ юу харуулаһан гэхэдэ, советскэ спорт хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байна.

Энэ үбэлдөө манайшэ республикын спортементүүд эхэхэн хүдэлмэриг хэжэ, муу бэлтэ амжалтануудыг туйлаа. Республика дотор санаар, конькигаар урилдаагаар хэлэн муу мурьсөөнүүд үнгерэгшэдэ, физкультуригүүд бэлдэхэ һангай, мэргэжэл шадбарини хэтэй байһанга харуулаа. Энэ жэлдэ комсомолскэ болон физкультурина организацинууд горштой хүдэлмэриг хэжэ, мурьсөөнүүдэ урда урда жэлнүүдэйгээ ороодоо эмхитэй наймаар үнгерэгшэн байна.

Санын урилдаагаар хургалшадтай дунда үнгерэгшэдэн республиканы мурьсөөндэ олохон аймагуудай гадуу спортементүүд хабадажа, Кабанский аймагтай түрүү нуури эзэлэ. Мүн санын урилдаагаар хүдөөтэй залуушуудай дунда үнгерэгшэ мурьсөөндэ Запграйн аймагтай спортементүүд комсомолуудай Байрвэ, Шингарвэ, Тарбагатайн аймагтай Думнов, Чебунин гэгшэд эрхим амжалтануудыг туйлаа.

Энэ мурьсөөндэ командануудай дунда мүн лэ Кабанский аймагтай спортементүүд түрүү нуури эзлэнэ байна.

Гэхэ зуури, физкультуриин комитетүүдэй муугаар хүдэлмэригдэһэн болож, энэ мурьсөөндэ Бишурин, Мухарингээрэй, Байкало-Кудариин болон бусад зарим аймагуудай спортементүүд хабадалсагүй.

Энэ жэлдэ анха түрүүлэгшэ хэвэ трамплин дээрэнэ хүрэлгөөр мурьсөөн үнгерэгшэжэ, эхэ олон зоние нонирхуудаб. Хэрбээ урдаль манай республикада оройдо хоёрхон мүн трамплин дээрэнэ шадарман бэрхээр хүрэлгөө байгаа һаа, мүнөө тэдэнэй тоо 20 гаран хүн болотороо олошорно. Үсэд шанга тэмсэлэй һүүлдэ спортемент Васа Тюменев—нэгдэхин, Лева Бабров—хоёрдохин, 12 наһатай Вова Хмелев турбадахи һуруинуудыг эзэлэн байна.

Энэ үбэлдөө манай республикын физкультуригүүд Россияскэ Федераци, Советскэ Союз дотор үнгерэгшэдэн харюусалгатай хэлэ хэлэн мурьсөөнүүдтэ хабадалса.

Манай республикын хубүүд, багшадтай, эршүүд, эхэнэрүүдтэй суглаулагдал команданууд санын урилдаагаар Красноярск, Томск городуудта, конькигаар Горький, Иркутск городуудта, хүдөөтэй спортементүүдтэй дунда санын урилдаагаар Ленинградта, шатараар Иркутскта, шангаар Благовещенсктэ үнгерэгшэдэн мурьсөөнүүдтэ хабадалсажа, муу бэлтэ амжалтануудыг харуулан байна. Манай республикын саннадай команда Томск городто 7 областнуудай, тэрэ тоодо Красноярск ба Хабаровск хизаарнуудай, Чытын ба Омск областнуудай командануудыг түрүүлжэ гараа. Конькигаар манай спортементүүд 4 областнуудай, тэрэ тоодо Красноярск ба Алтайн хизаартай, Чытын ба Тюменскэ областнуудай командануудыг илангай байгаа. Энэ мурьсөөнүүдтэй нүхэд Петелина, Шубина, Артомонов, Дамыдов гэгшэд амжалтануудыг харуулаа.

Конькигаар урилдаагаар РСФСР-эй түрүү нуури эзэлхын түлөө мурьсөөндэ Владимировска, Орловско, Чкаловска болон бусад 10 областнуудай командануудыг манай республикын конькишадтай команда илажа, мүн лэ муу бэлтэ үр дүн туйлаба.

Манай спортементка Вера Петелина 11 хүнүүдэй урда гаража, 13-дахин нуури, Василий Ерменко 89 хүнүүд сооһоо 14-дэхин нуури эзэлэ. Нүхэр Ерменко мүн СССР-эй түрүү нуури эзэлхын түлөө мурьсөөндэ хабадалсажа, өөһдөнгөхө һийн талалгаа харуулаа. Тэрэ 108 хүнүүд сооһоо 15-дахин нууригаража, 196 очко абаад, спортын мастерин нормо дүүргэв.

Манай республикын хүдөөтэй саннада РСФСР-эй түрүү нуури эзэлхын түлөө мурьсөөндэ хабадалсажа, 20 гаран областнуудай, хизаарнуудай, автономно республиканыудай командануудыг түрүүлэн байна.

Убэлэй спортивна мурьсөөнүүд зарим тэлы амжалтануудыг харуулаһангээ, эхэхэн дутагдалнуудай бии байһыг элрүүдэб. Нэн түрүүлжэ, физкультуригүүдтэй техническэ бэлдэхэл була байна. Эдэ дутагдалда спортивна общественнуудай хүтэлбэрлэгшэд анхаралаа хандуула ёшотой. Колхозно коллективүүдтэй дунда санын урилдаагаар мурьсөөнүүд тон үсөөнөөр үнгерэгшэд. Энэ дутагдалда юун дээрэнэ гараад гэхэдэ, ийн түрүүлжэ, «Колхозник» гэжэ найдуранай спортивна обществен физкультуриин комитетүүд муугаар хүдэлмэригдэ. Тэдэнэр колхозно физкультуригүүдтэй коллективүүдтэй спортивна ээр зэмсэгүүдтэй боллодоһон, мүн бусад эмхидхэлэнь хүдэлмэригдэ тулалжажа багаар үзүүлнэ. Колхозно физкультуригүүдтэй коллективүүдтэй муугаар хүдэлмэригдэжэ байһанда мүн

БМАССР-эй Министруудэй Советэй дээрлэхин физкультурина ба спортив комитет, тэрэнэй шотагуудтай оргалууд эхэхэн зэмтэй.

Һайын үдэрнүүдтэ зунай спортивна сезон эхилэб. Индэрэ зунай сезонной үдэ физкультурина занитайнуудта шалаан хая олон хүнүүдэ эмхитэйгээр хабадуулахын түлөө оролдотго ёшотойди. Мүнөө нэгдэд республикын городуудта, аймагуудтай нонирүүдтэй, илангайа колхозуудта спортивна хүдэлмэриг үргэнөөр ябуулахын тула бүхы арга боломжонуд хэрэглэгдэхэ ёшотой.

Спортивна общественнууд стадионууд, волейболно болон баскетболно талмайнуудтай, бусад түхээр элнүүдтэ түргөөр заабарилсажа, бэлдэхэл дүүргэхэ, дутуу дундануудынь усадаха зорилготой. Мүн тэршэлэн городк шэдэхэ, теннис талмайнуудыг барилжа, конькинуудыг болон бусад хэрэгтэй байрлануудыг, түхээрлэнүүдэ заабарилсажа, ишээр барилжа, элдэб шухала хэрэгтэй ээр зэмсэгүүдэ худалдан абаһа үшөөл хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна. Мори унаа, барилгын материал болон хэрэгтэй бусад ээр зэмсэгүүдэ худалдан абаһатай холбоотой асуудалуудыг ажыхын хүтэлбэригдэһэн интэйн шинэхэнгээ спортивна общественнуудай, физкультурина коллективүүдтэй, физкультуриин комитетүүдтэй хүтэлбэрлэгшэд хүсэд оролдотго гарганагүй, эригтэ хэнэгүй. Спортивн

«Локомотив» гэжэ спортивна общественство мүнөө болотор стадиондо заабарилсажа эхлээдгүй тоонтой. Зүгээр түмэр харгын транспорттай Улан-Удэ станицин залуушуудын сүлөөтэй сагаа энэ эржэ спортоор иадажа үнгерэгшэ гансахан энэ стадиондо эхэ, заабарилсажа хүдэлмэриг эхэ. Түмэр харгын Улан-Удэ станицин хүтэлбэрлэгшэдэ, профсоюзна болон комсомолскэ организацинуудыг стадиондо заабарилсажа, сар болзортоно, нүхэр хэрэгтэй анхаралаа хандуулангүй. «Диплом», «Байкаль» болон спортивна бусад зарим организацинууд ташы тон шимэрхүү байдал үзэлдэв.

Нинтын инструкторнуудыг, судьянуудыг, тренериудыг бэлдэхэл үдэ үнгерэн жэлдэ үзэлдэн дутагдалнууд энэ жэлдэ маншэ дагтагдаха ёшотой. Үнгерэн жэлдэ нинтын кадрнууд зун болоһон хойно бэлдэхэлжэ, семинарууд үнгерэгшэдэ байгаа һаа. Мүнөө зунай болохыг үлүүлэн нинтын инструкторнуудыг, судьянуудыг, тренериудыг дары сагаа бэлдэхэлгээр хаа хаангагүй семинаруудыг үнгерэгшэ эхлэхэ ёшотойди.

Аймагуудай физкультурина ба комсомолскэ организацинууд аймагайнгаа центртэ, мүн колхозуудта, машинно-тракторна станицинуудта, совхозуудта, хургуануудта, предприятинуудта нинтын хүсөөр стадионуудыг, спортивна талмайнуудыг барилхан, бии байһануудта заабарилхын түлөө оролдотго гаргаха ёшотой. Тинхээд полсвой стануудта, тракторна бригадануудта спортивна багшадгы һаа, зохиолон талмайнуудыг түхээрхэ арга боломжонуд хүсэд бии.

Ажалайнгаа үдэрэй дүрхэлтэ патар табиан, нолонболон цаалта, городк, коны шэдэхэ, яро түрхэхэ, гирь үргэхэ гэжэ мэтэн спортоор иадажа байха арга боломжо колхозинууд болон механизаторнуудта олгодохо ёшотой.

М. КАЛАЕВ, БМАССР-эй Министруудэй Советэй дээрлэхин физкультуриин спортив комитетэй түрүүлэгшэ.

Бурят-Монголдоо нарин нооһотой хонидые олоор үсхэбэрилэе!

Нарин, нарибтар нооһотой хонидые үсхэбэрилхэ талаар Зэдын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хэжэ байһан хүдэлмэри харуулагдана

Нарин, нарибтар нооһо гүрэндэ ехээр үгэдэг болоё

Энэ колхоз 17 мянга гаран малтай, тэрэ тоодо 15 мянгуу хонидтой гэшэ. Тинхэдэ колхозой малай гол олонхонид болоно. Урдань манай нооһо хонид шэрүүн, шэрүүбтэр хонид байһан юм. 1950 онһоо үүлтэрэй 107 хусатай болообди. Хонидые үсхэбэрилгэдэ ехэ ашиг хандуулжа, хонидой үүлтэрэй хайжаруулжа эхилһэн байһан. Энээнэй ашаар жэл эрхэ нарин, нарибтар нооһотой хонид тоо олошоржо байна. «Алтайска меринос» үүлтэрэй 60 хуса, «Прекос» үүлтэрэй 26 хуса, «Иотатай үүлтэрэй» хонид хусанууд хоёрой хоорондоо гаранан «Бурят-монгол меринос» үүлтэрэй 107 хусатай болообди. Хонидые искусственнаар ороондоо хуульча хүдэлмэри урданайхидаа хоо жэшээгүй хайнаар, эмхинэр ябуулагдадаг болоо. Колхоз нарин, нарибтар нооһотой хонидые саашадан улам бүри олошоржон түлөө тэмсэжэ байһан.

Хонидые үсхэбэрилхэ талаар манай колхоздо горьтойхон дутагдалнууд үшөөл би байһаар. Хонидхоо үшөөл бага нооһон хайшаллагдана, олон эмэ хонид хубайрна. Үбһэ тэжээл багаар бэлдэхэдэ, хонидой типовой байрануудай үсөөн, дутамаг дээрһэнэ, зарим үедэ харууһанайше мууһаа боложо олон толгой хонид гарзала. Тингэжэ колхоздо нилээд ехэ хохидол ушаруулагдана.

Эдэ дутагдалнуудыс зайсуулжа, хонидоо хайнаар үсхэбэрилхын түлөө манай хонидо эрмэлзэн ажаллана. КПСС-эй ЦК-гэй февральско-мартовска Пленумой туттоол бидэний урда шэнэ зорилгонуудыс табиба. Сибиринь районунда нарин, нарибтар нооһо үйлдэбэрилхэ хоёрдохи база байгуулаха гэжэ партин табиган зорилгыс манай колхозой гэгшүүд ехээр хайшаажа, дэвшээгүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудыс абһан байна. 1954 оной октябрийн нэгэн болотор хонин хүрэгөө 19.600 толгой болотор олошоруулаха, хамта 369 центнер нооһо хайшалха, нарин нооһотой хонидхоо 4,5 килограмм, нарибтар нооһотой хонидхоо 3,5 килограмм нооһо абаха, хонин үсхэбэрилгэөө 670 мянган, тэрэ тоодо гансахан нооһонхоо 651 мянган түхэригэй олоо доход оруулаха, 100 эхэ хонидхоо 110 хурьга абаха, 1500-һаа доошо бэшэ толгой нарин, нарибтар нооһотой хонидой фермэ шэнээр эмхидхэхэ, «Алтайска меринос» үүлтэрэй 20 толгой хуса абаха, 3000 толгой хонидой, хурьгадай байха типовой байрануудыс шэнээр бариха, хонидоһой гэр барыс хайжаруулаха зорилгоор 5 гэр шэнээр бариха, бүхэ хонидоо электрын хүсөөр хайшалха, хонидоо искусственнаар ороондо оруулаха гэжэ шийдэбди.

Энэ зорилгыс амжалтатайгаар бэсүүлэхэ гэшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Ушар нилээдэ бүхэ хонидыс, колхозойнгоо гэшүүдыс зүбөөр хүтэлбэрилхэ, ажалал бүтээсыс дэшээлүүлхын түлөө хүдэлмэрингөөсө сагыс нигтаруулаха шуухала. Колхозой правлени тэжээлэн бата бэхи база байгуулхын тула шуухала хэмжээ-ябуулануудыс хараална. 1954 ондо сабшалангай газарһаа дунда жэшээгээр гектар бүрини 7 центнер үбһэ хурьяан байгаа һаа, мүнөө жэлдэ 13 центнерһээ доошо бэшэ үбһэ хурьяаха, силоснэ культурануудай тариалгыс 60 гектараар үргэдэхэ, гушаад гектар корнеллодууд, 40 гектарта олон жэлэй ногоо, 20 гектарта кукуруза тариха, орооһото-фуражна культурын тариалгыс 2 мянгаад гектар болотор үргэдэхэ байһабди.

Илангаяа үбэлэй үедэ хонидой зарим отаранууд уйнаар дутадаг. Тингэжэ худагуудыс малтажа, уйнаар гүйсэд хангаха хүдэлмэри хэлдэхэ болоно.

Энэ хүдэлмэри хөхөдэмнай Ушөөтэйи МТС бодото туһалмажа үзүүлэхэ ёһотой гэжэ ехээр найдагдана. МТС сабшалангай газарыс уһалха канава татаха, һөөг бургаһанһаан сэбэрлэхэ, худаг малтаха, малай типовой байрануудыс шэнээр бариха гэхэ мэтэ ажал ехэтэй хүдэлмэри хэлсэжэ үгэхэ ёһотой.

Манай колхозой гэгшүүд мүнөө зун Москвада нээгдэхэе байгаа хүдөө ажахын выставкдэ хабаадаха эрхэ олохын түлөө социалистическэ мурьсөөндэ оролсоод, абһан уялгана нэрэтай түрэтэйгөөр дүүргэһын тула оролдожо байна.

С. Таракановский, колхозой гүрүүлэгшис малажалай талаар оролгош.

«Алтайска, Красноярск хизаарнуудай, Омско ба Читын областнуудай, Бурят-Монголой АССР-эй ба Сибиринь бусад районундай намжаа үргэн газар дэлхэй нарин ба нарибтар нооһо үйлдэбэрилхэ хоёрдохи база элдэнэ байгуулаха арга олоно. Нарин нооһотой хонидхоо дунда жэшээгээр 4—4,5 килограмм, нарибтар нооһотой хонидхоо 3—3,5 килограмм нооһо хайшалжа болохо байһынь Сибиринь олохон түрүү колхозуудай жэшээүүд дээрһэнэ тодоор харагдана» гэжэ партин ЦК-гэй февральско-мартовска Пленум дээрэ нүхэр Н. С. Хрушев хэлэһэн байна.

Нарин, нарибтар нооһотой үүлтэрэй хонин үсхэбэрилхэдэ манай эндихэ газар дайда ехэ таарамжатай. Иймэ үүлтэрэй хонидыс үсхэбэрилхэ байһан тухайгаа, саашанхи арга боломжо тухайгаа Зэдын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозойхид энэ хуудананда хөөрэнэ.

Молотовой нэрэмжэтэ колхоз хонин үсхэбэрилхэдэ ехэ таарамжатай газар дайдатай, малажалай энэ шуухала һалбаринс саашадан хүжөөжэ ехэ арга боломжотой. Энэ артель мүнөө жэлдэ 100 гектар хахалагдадаг, сабшалангай ба бэлшэринь газарта 123 толгой хонидой болохо, 230 килограмм нооһо абаха байна. 1955—1956 онуудта колхозой хонин хүрэг бүри олошоржо үшөө ехэ олоо үгэхэ болоно.

Мүн энэнтэй хамта, шийдхэгдэггүй асуудалнууд тухай тогтохо хэлэмээр. Түбхын түрүүн тэжээлэй база байгуулаха асуудал зайлашагүй шийдхэгдэхэ ёһотой. Бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл элбэг эрхэ бэлдэхэ арга яһала би гэшэ. Зүгөөр, сабшалангай ургас дэвшүүлэхэ хүдэлмэри энэ муугаар ябуулагдаха. Колхозой правлени би байһан сабшалангай ургас дэвшүүлэхэ хэмжээ абаха ёһотой. Гадна, үбһэ ехээр бэлдэхын тулада сабшалан үргэдэхэ арга би байна. Жэшэнь, Доодо Ушөөтэйдэ намагтай 200—300 гектар газар би, Ушөөтэйи эхилдэ 50 га. Хайлаасанда 50 га, Доодо Ушөөтэйдэ 100 га газар һөөг бургаһаар даралданхай. Намаг хатажа, һөөг бургаһаа сэбэрлэжэ, элдэ газарнуудыс үржэлтэй болгомор. Ушөөтэй горхойой, Бурдунска намагай уһыс хэрэглэжэ, 200 тухай гектар газар уһалагдахаар байна. Колхозой правлени Ушөөтэйи МТС-эй механизаторнуудтай хамта элдэ хүдэлмэринүүдыс ябуулаха ёһотой. Гадна, хонидой уһалуури, илангаяа үбэлэй сагта, хайнаар эмхидхэхэ шуухала. Энэнтэй хамта хонидоһой байра байдал хайжаруулаха, тэдэндэ культурно-ажаруудалай һайн услови байгуулаха хэрэгтэй.

Хонин хүрэгыс ашаг ехэтэй һалбар болгохын тулада энэ колхозой хонидоо, малажалай мэргэжэлтэдтэй хамта племенной хүдэлмэри саашадан бүри хайнаар ябуулаха, хонидыс племенной шаанаринс илгэжа харуулаха, тингэжэ ойрын хэдхын жэл соо бүхэ хонидоо хайн үүлтэрэй болгохо ёһотой. Тингэжэ арга боломжо энэ колхоздо гүйсэд би байна.

Хонидыс хайнаар харууһалхада — нооһон ехээр абтадаг

Би арбаад жэлдэ хонини фермэ дээрэ хүдэлмэрилжэ ябана. Мүнөө жэлдэ 100 эхэ хонидхоо 115 толгой хурьга абаха, хонин бүриһөө дунда жэшээгээр 3,5 килограмм нооһо хайшалха социалистическэ уялга абааб. Миний отарын хонид нарибтар нооһотой гэжэ тоологдоно. Тинхэдэ нарин нооһотой «Алтайска меринос» үүлтэрэй 9 толгой хусанууд бии. Отарымнай хонид хамта 534 толгой. Эдэний 430-һинишэ эхэ хонид.

Иотатай үүлтэрэй хонидо орходо нарин, нарибтар нооһотой хонид жэшээгүй ехэ, һайн шанартай нооһо үгэнэ. Үнгэрһэн 3—4 жэл туршада эхэ хонидхоо 100—114 толгой хурьга абаһан, нэгэ хонидхоо дунда жэшээгээр 2,7—3 килограмм хүрэт нооһо хайшалһан байгаабын. Жэл эрхэ бүри хониднай нооһо ехээр үгэдэг боложо байна. Жэл бүри нарин, нарибтар нооһотой хурьгадай тоо олошорно.

Нарин, нарибтар нооһотой үүлтэрэй хонидыс харууһалхада тусгаар оролдогто гаргадаг байнабын. Юуб гэжэдэ, шимэ хонидыс зоотехническэ заабарини ёһоор харууһалагүй һаа, һайн шанартай нооһон абтахагүй. Илангаяа үбэлэй сагта хонидыс хайнаар харууһалха шуухала. Үбэлдө ехээр тураһан хонидой нооһон шэнгэн, богонн аад, муу шанартай байдаг, хабартаа бэлээр халсардаг юм. Ингэжэ хонидыс муугаар харууһалһанһаа боложо, ехэ нооһон дутуу абтадаг, тингэжэ нийтын ажахыда ехэ хохидол ушаруулагдадаг гэжэ бидэнэр мэдэлэбди. Эшыншис би өөрынгөө хүдэлмэрини дүй дүршэл дээрһэнэ тодорзулааб. Һайн харууһалда ондо ороһон нарибтар нооһотой хонид 4 килограммһаа доошо бэшэ нооһо үгэдэг. Иймэ хонидой нооһон 8 сантиметр утаттай, үдхэн байдаг. Жэшэнь, туража ондо ороһон нарибтар нооһотой нэгэ хонин үнгэрһэн жэлдэ 2,6 килограмм нооһо үгөө һэн. Тэрэ хонидой нооһон үнгэрһэн ургаа, нооһонини орождоо 3—4 сантиметр утаттай байһан, ха-

бартаа гүзээн доогуураа халсаржа һанаһан, нооһодо гэһэн байгаа. Тэрэ хонидыс зороута мүнөө жэлдэ тусгаар харууһалда табиаб. Энэ хонин тарган тобир, нооһонини үдхэн, аяар 8 сантиметр утаттай, нооһодо огто гэгээгүй сахилжа ябана. Энэ хонидхоо адагынь 4,5 килограмм нооһон абаха гэжэ багсаална. Энэ жэшэе юу харууһнаб гэжэдэ, хонидой эдээлүүтхэ, зарууһыс хайнаар эмхидхэхэ шуухала байһыс гэһэнэ.

Бидэнэр хонидо тарган байһаһын түлөө ехэ оролдогто гаргадаг. Үбэлэй сагта хонидыс тогтообст саг соонь нэгэ жэлдээр эдээлүүтхэ, уһалха хэрэгтэй. Манай отарын хонид мүнөө һайн ондо орожо байна. Малай үбэлжэлтын эхилһэн саһаа хонидо нэгэһыс хонин хоролтодо оруулагдаггүй. Хонидоймнай нооһон утанууд, үдхэн юм. Нэгэ хонидхоо дунда жэшээгээр 4 килограмм нооһо хайшалһабди гэжэ багсаалнабди. Тэд хайшалһашыс байһабди.

Хонидой тоо толгойе олошорууаһын тулада орооний кампанияс эмхитэйгээр үнгэрэхэ шуухала. Үнгэрһэн жэлдэ отарынгаа хонидыс искусственнаар ороондо орууһан байгаабын. Хонидыс искусственнаар ороондо оруулаха арга өөрөө һайн мэдэдэг болооб. Энэ хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэхэ, ороондо ороһон хонидой тоо бүридхэл аһи тодоор хэхэ гэжэ оролдогдоби. Ороондо оруулагдаһан хонидон тоо бүридхэл өөрөө хэлдэби.

Мүнөө хониднай олоороо хурьгалжа эхилэ. Олонхын нарин нооһотой хурьгад гаража байна. Энэ хадаа хонидоо хайнаар ороондо орууһанай аша үрэ мүй. Манай отарын коллектив мүнөө жэлдэ хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкыс нэхэ тухай мэдээлэл ехэ баяртайгаар угтаад, саашадаа улам эршэмтэйгээр ажаллажа, выставкдэ хабаадаха эрхэ олохо гэжэ шийдэ. Б. Чойбсонов, № 1 отарыс даагина.

Хонидой үүлтэрыс хайжаруулга — шуухала хэрэг мүн

Манай колхозой хонид урдань иотатай үүлтэрэй байһан юм. Хонидоо нарин, нарибтар нооһотой болгохын түлөө бага бэшэ хүдэлмэри хэжэ байһабди. «Алтайский меринос», «Прекос», «Советский меринос» гэжэ үүлтэрэй зуугаад толгой хусануудтайбди. Тинхэдэ эдэ хусануудһаа гараһан 100 гаран «Бурят-Монгол меринос» гэжэ үүлтэрэй хусануудтай болообди. Урдань хонидоо искусственнаар ороондо оруулагдагүй байгаа һаа, һүүлэй хэдэн жэлүүдтэ энэ методые үргэнөөр хэрэглэдэг болообди. Энээнэй ашаар жэл эрхэ бүри нарин, нарибтар нооһотой хонидой, хурьгадай тоо толгой олошоржо байна. 1953 ондо нарин, нарибтар нооһотой хонидхоо 1800 килограмм тухай һайн шанартай нооһон хайшалгадаа.

Иотатай үүлтэрэй шэрүүн, шэрүүбтэр нооһотой хонидыс хайн үүлтэрэй хусануудта табида наринбтар нооһотой хурьгад гара. Зүгөөр, хусануудаа, эхэ хонидоо тарган тобирсоор харууһалха ёһотой. Хонидто витаминтай тэжээл үгэжэ байха шуухала. Хэрбээ хонидто витамин дута болбо ехэ бэлээр турадаг, үбшэндэ дайрагдадаг юм. Иймэ хусанууд ба эхэ хонид ороондо муугаар ородо. Ороондо оробшыс, зариманинь хубайрдаг юм. Тингэжэ хонидыс витамин ехэтэй тэжээлээр эдээлүүлхэ шуухала.

Манай колхоз үнгэрһэн жэлдэ ороондо орууһан 5816 хонидой 3500-һын искусственнаар ороондо оруулаха. Искусствени уржүүлгыс 3 пункт эмхидхэдэ һэн. Эдэ пунктнууд муу бэшээр хүдэлмэрилбшыс, колхозынгоо бүхэ эхэ хонидыс искусственнаар ороондо оруулаха шадаагүй, олон хонид минн хусата табидаһан байгаа.

Хонидыс искусственнаар ороондо оруулаха хүдэлмэри мүнөө жэлдэ хайнаар эмхидхэхэ арга боломжо манда дүүрэн бии. Юуб жэлдэ, тусгаар курса дүүргэһэн 4 техник-осменатор бии. Бато Чойбсонов, Про-

копий Хохлов, Санжи Жигмитов, Федосья Побоква гэгшэд үнгэрһэн жэлдэ хонидыс искусственнаар ороондо оруулаха дүй дүршэлтэй болон байна. Зооветеринарча хүдэлмэрилгэдэ энэ хүдэлмэри хүтэлбэрилхэ болон Хонидыс искусственнаар ороондо оруулаха 5—6 пункт мүнөө хүдэлмэрилжэ эхилэ. Энээнэй ашаар бүхэ эхэ хонидоо искусственнаар ороондо оруулаха шадахаби. Энээнэй хонидой үүлтэрыс хайжаруулагда ехэ туһатай байха болоно.

Хонидыс искусственнаар ороондо оруулаха пунктнууд эмхидхэгдэжэ бүхэ хэрэгсэлүүдээр хангагдажа байна. Хусанууд хонидхоо таһалагдажа, һайн тэжээлдэ табидаһаар үһи болоо. Хусануудта үбһэ, овёс, морковь, багшадаа, һу, даһна, яһанай гурил рацноной ёһоор үгэнэбди. Тинхэдэ эхэ хонидыс мүн лэ хайнаар эдээлүүдэбди. Хусануудай, эхэ хонидой хүсэ шадал хайнууд.

Хонидыс үшөөгүүр, үдэшлэн хоёр искусственнаар ороондо оруулаха эхилэдэг, хубайрдаггүй байна. Энэ ушарыс манай урда жэлүүдэй дүй дүршэл тодорхойлоо. Үнгэрһэн жэлдэ олон хонид эхирлэһэн байгаа. Тинхэдэ хубайрһан хонид тон үсөөхэн байба.

Хонин үсхэбэрилгыс саашадан хүжөөжэ, нарин, нарибтар нооһотой хонидыс жэл бүри олошоруулаха, хонидоо бүлтшыс искусственнаар ороондо оруулагда болохо, хонидой, хурьгадай байра байдалыс эрид хайжаруулаха хүдэлмэри колхозой правлени, партиная организаци ябуулажа байна. Хонидоо урданайхида орходоо хүдэлмэридөө жэшээгүй хайнаар хандадаг, харууһалга ехэтэй болоо. Хонидой харууһан хайжаржа байна. Энэ хадаа хонин үсхэбэрилгэдэ тон шуухала хүдэлмэри мүн.

Г. Вершинин, колхозой зоотехник

Хурьгадыс шэнэ аргаар түлжүүлнэбди

Сибиринь районунда нарин, нарибтар нооһо үйлдэбэрилхэ хоёрдохи база байгуулаха тухай парти, правительствын тогтоолыс манай отарынхид байртайгаар угтан абаа. Мүнөө жэлдэ 100 эхэ хонидхоо 115 хурьга абаха, хонин бүриһөө 3,5 килограмм нооһо хайшалха гэжэ абтаһан уялгана заатагүй дүүргэһын тулада бүхэ арга боломжонуудаа эдсүүлэн ажаллажа байнабын.

Урда жэлүүдтэ хурьгадыс базово-кошарна аргаар түлжүүлэггүй, хонидоо искусственнаар ороондо оруулагдагүй шахуу байгаабын. Тингэжэ хурьгадай бага зэргын үбшэндэ дайрагдажа гарзалдаг, өдөггүй юмнүнээ үбдэхэ, халтад гэхэдэ шэнэхэзэ һанадаг һэн. Хонидоо нарин нооһотой хусата табиагүй дээрһэнэ элдэб янзын нооһотой хурьгад гардаг байгаа. Хусануудай ба эхэ хонидой хүсэ шадалай муу байһан дээрһэнэ олон толгой хонид хубайрдаг һэн.

Дээрэ дурсагдаһан алдуунуудаа забжага, саашадаа шэнэ методдээр ажаллаха, хонидоо искусственнаар ороондо оруулаха, хурьгадаа базово-кошарна аргаар түлжүүлхэ гэжэ нэгэ дугаар шийдэбди. Мүнөө абтагдаһан хурьгад базово-кошарна аргаар түлжүүлэгдэжэ байна. Энэ аргаар хурьгадыс абахада ехэ һайн. Мүнөө хурьгаднай бүгдэ һайн, башы шамбай байна. Тэдэндэ бага зэргын үбшөншыс хүрэнгүй. түргөөр томо боложо байна. Хурьгадыс базово-кошарна аргаар түлжүүлгэһэнэй түрүүһын туршалга нимэ үрэ дүн харуулаба. Үнгэрһэн жэлдэ манай отарын

хонид бутладаа искусственнаар ороондо оруулагдаггүй һэн. Мүнөө болоходо элдэб нооһотой хурьгад гаража байна. Зарим хурьгадыс үнэхөөрөө нарин, нарибтар нооһотой, нүүгөө зариманинь шэрүүн, шэрүүбтэр нооһотой.

Би хонидыс искусственнаар ороондо оруулаха аргыс зооветеринарна мэргэжэлтэдтэ малгажа, мүнөө мэдэхэ болоһойби.

Манай отарада хамта 785 хонид, тэрэ тоодо 568 эхэ хонид тоологдоно. «Алтайска меринос» үүлтэрэй 10 хусатайбди. Хониднай нарибтар нооһотой. Тон үсөөхэн толгой шэрүүбтэр нооһотой хонид бии. Малай үбэлжэлтын эхилһэн саһаа хойшо нэгэһыс хонин, хурьган хоролтодо ороогүй юм. Хурьгад Прасковья, Анастасия Хохлованууд, Мария Колмакова гэгшэд шадаар бэрхээр ажаллана. Адуулаһан Павел Кузнецов мүн лэ хайнаар хүдэлмэрилэ. Хонидоо хэлээлүүлжэ, тоо толгойе олошоруулаха ёһотойби.

Социалистическэ мурьсөөндэ орог гэжэ уриһан Бато Чойбсоновой № 1 отарын хонидоһой уряа манай отарынхид халуунаар хүлээн абаа. Мурьсөөнэй абасыс шалгаад үзэхэдэмнай, алишыс отарадаманай хонид, хурьгад гарзалагүй, бүтэн бүринөөр ондо оруулагдажа байна. Саашадаа гүлүүдээ элүүр энхээр абажа, эмэ хонидоо бүлтшыс ороондо оруулахабди.

П. Хохлов, № 2 отарыс даагина.

1953 ОНОЙ ТУЙЛАЛТАНУУД:

- ◆ Нёдондо Молотовой нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ хоо тушааха баагыбарна үрээд 117 центнер нооһо түсэбһөө гадуур тушаада.
- ◆ Колхоз хонин үсхэбэрилгэе 489 мянган түхэригэй, тэрэ тоодо гансахан нооһон 340 мянган түхэригэй абаа. Гүсэбһөө гадуур үрээд нооһо тушаанай түлөө колхоз аһанай 2 автомашина абаа.
- ◆ Нарин нооһотой нэгэ шэрүүн нооһотой хонидо орходоо 3—4 дахин олоо орууладаг.
- ◆ Колхозой бүхэ хонидыс хайнаар хангахын тула мүнөө эндэ барилгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа байна. Барилгын материал бэлдэхэгдэдэ, үнэрэгдэ байна. 1000 хонидой хурьга байра мүнөө барилдагдэ эхилээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Молотовой нэрэмжэтэ колхозой племенной хонидой отарын ажаллагча хонидоо Бато Чойбсонов нарибтар нооһотой үүлтэрыс хонидыс адуулажа байна. А. Мангасвай фото.

1954 ОНОД ИИМЭ БОЛОХО:

- ◆ Молотовой нэрэмжэтэ колхоз октябрийн 1-дэ 19600 толгой хонидой болохо, 369 центнер нооһо абаха, нарин нооһотой хонидхоо 4,5 килограмм, нарибтар нооһотой хонидхоо 3,5 килограмм нооһо хайшалдаг болохо юм.
- ◆ Колхоз хонин үсхэбэрилгэе 670 мянган түхэригэй, тэрэ тоодо нооһонхоо 651 мянган түхэригэй олоо абаха байна.
- ◆ Нарин нооһотой үүлтэрэй хонидо фермэ шэнээр эмхидхэхэ, 3000 хонидой, хурьгадай байха байрануудыс бариха юм.
- ◆ Хонин хүрэгыс амжалтатайгаар хүдэлмэрин тула энэ жэлдэ элдэб янзын тэжээл эхээр бэлдэхэхэ, силоснэ культурануудай тариалгыс талай 60 гектар болохо, 2000 гектарта орооһото-фуражна культурануудыс тариха байна.

В. М. Молотовой хүндэлэлдэ Нам Ир обод үгсэд

ПХЕНЬЯН, майн 6. (ТАСС). Корей телеграфна агентствын корреспондент Женевэеэ ингэжэ дамжуулна:

Женевэдхи зүблөөн дээрэ Корейск Арадай-Демократическа Республикын делегацие толгойлошо КНДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Нам Ир СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр В. М. Молотовой хүндэлэлдэ зориулан майн 4-д обод үгтээн байна.

Советск таланаа СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрн орлогшонор А. А. Громыко, В. В. Кузнецов, послоннууд Г. Н. Зарубин, С. П. Суздальев, П. Ф. Юдин, посланник Ф. Ф. Молочков, Л. Ф. Ильичев, Н. Т. Федоренко, А. А. Солдатов обод дээрэ байлсаа.

Корейск таланаа Пэк Нам Ун, Ки Сук Бок, Чан Чун Сан, Тэн Ден Хек, Ким Тхак Эн, Ким Мин Гу, Пан Сын Дик, Мун Дя Су гэгшэд обод дээрэ байлсаа.

Обод хадаа хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

Арадай аша тунада

ГДР-тэ ҮРГЭН ХЭРЭГЛЭЛЭЙ ЭД БАРАА ҮЙЛЭДБЭРИЛГЭ ДЭЭШЭЛНЭ

БЕРЛИН, майн 5. (ТАСС). Арадай ажахы саашадан хүгжөөх талаар, тусхайлбал мүнөө жэлдэ I миллиард маркада үргэн хэрэглэлэй эд бараа түсбөө гадуур бүтээн гаргаха талаар Германин едина социалистическэ партиин IV съездэр табигдаан зорилгонууд республикын ажалшадта үргэнөөр дэмжэгдэ.

Республика дотор тус тус предпринятиудай ба промышленностин халбаринуудай хоорондо ажалтай мурсысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Энэ мурсысөөн үгдэ үйлдбэриний хэдэн мянган шэнэ түрүүшүүд урган гараа. Тэднэр майн I-нэй һайндэрэй урдуур «Ажалтай эдбэрин» гэһэн хүндэтэ нэрээрэгдэнүүдтэ хүртээн байна. Арадай ажахын түсбөө дүүргэлгэдэ шалгарашадай зэргэдэ 500 мянган хүдэлмэришэн нэмээ.

Олон предпринтиудай коллективүүд үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүтээн гаргалгы дээшлүүлхын тулада үйлдбэриний доторой резервинүүдэ элишэлэн олоно.

И. В. Сталиний нэрэмжэтэ электроаппаратурын Берлинскэ заводой коллектив түсбөөн орходоо 5 процент бүтээс эхэтэйгээр заводоо хүдэлмэрилүүлхэ, 10 миллион маркада олонингын хэрэглэлэй эд бараа түсбөө гадуур бүтээжэ гаргаха уялга бөөдэ даажа абаа. Хамта дээрээ тус завод 25 миллион маркада үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүтээн гаргаха байна.

Химическэ промышленностин предпринтиудай хоорондо дэлгэрэй мурсысөөн үгдэ Берлиндхи шинна завод кварталангаа түсбөө 111 процент дүүргээ. 1.350.000 маркада түсбөөн гадуур үргэн хэрэглэлэй продукцин бүтээн гаргаха гэжэ хүдэлмэришадын уялга абан байна. Дрездендхи трансформаторна заводой, Магдебургдахи Тельманэй нэрэмжэтэ заводой болон Германика Демократическа Республикын бусад олон предпринтиуд үргэн хэрэглэлэй товарнууд бүтээн гаргаха талаар үйлдбэриний ехэ уялганууды абаа.

Хүдөө ажахын багажа зэмсэгүүдэй пхеньянска заводто

ПХЕНЬЯН, майн 6. (ТАСС). Синьхуа агентствын тусхай корреспондент Пхеньянаа ингэжэ дамжуулна. Хүдөө ажахын багажа зэмсэгүүдэй пхеньянска завод мүнөө жэлдэ продукцин бүтээн гаргалгана хоёр дахин ехэ болгохо юм. Энэ заводой түхээрэгшэ үшөө хүсэд нэргэгдээгүй болобошье, дайнай урда гэнхи үйлдбэрингөө хэмжээндэ үнгэрэгшэ жэлдэ хүрэн байна. Дайнай үгдэ болболголоо энэ завод ехээр гэмтэһэн болобошье, Пхеньянаа хажуу таладан хүдэлмэрэ үргэлжлүүлжэ байһан юм.

Энэ заводой хүдэлмэришэд мүнөө жэлэй нэгдэлэй кварталда үнгэрэгшэ жэлэй 6 нара соо бүтээн гарганагайга тухай хүдөө ажахын багажа зэмсэгүүдэ бүтээжэ гаргаа. Энэ заводой бүтээжэ гарган илгууд болон силосорезкэнүүд үлэмжэ ехээр хэрэглэгдэнэ. Мүнөө үгдэ завод хадаа таряа халха машина ба комбайн бүтээжэ гэжэ ухаалан зохиохо байһай.

Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевскэ зүблөөн тушаа

ЖЕНЕВА, майн 6. (ТАСС-эй тусхай корр.). Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевскэ зүблөөнэй ябаса тухай тайлбаринууды үгэхэ зуураа, швейцарска газетнүүд зүблөөн дээрэ хэлсэгдэхэ байһан Индо-Хитадай асуудалда гол анхаралаа хандуулна. Энэ асуудалды зүблөн хэлсэгдэ Францин, Англин, США-гэй, Хитадай Арадай Республикын ба СССР-эй түлөөлэгшэднээ гадна, Вьетнамай Демократическа Республикын ба «хатаралсаан гүрэнүүд» — Вьетнамай, Лаосой болон Камбоджийн түлөөлэгшэдэй хабаадлсаха байһанинь мэдээжэ.

Индо-Хитадай арадуудай националь-сүлөөлэгхын хүдөлөөе дарынхын тулада тэндэхн гэмсэлдэ зэбсэгтэ хүсэнүүдээр хамааралсаха зорилгоор Зүүн-Урда Азинн сэрэгэй блок байгуулха түсбэ бөлүүлхэ гэжэ зүблөөнэй эхилхын урда тэшье, зүблөөнэй боложо байха үедэшье Даллесай ханаашалдаг байһан баримты энэнтэй дашарамдуулан газетнүүд хануулна. ООН-эй туг доро Корейдэ бөлүүлэгдэһэн американска сэрэгэй интервенци шэнгээр колониальна гүрэнүүдэй «хамтын ябуулга тухай» эндэ хэлэгдэнэ. Азиатска зарим арадууды нүгөөдүүлдэнэ эсэргүүгээр хэрэглэхэ гэнэн колониальна гүрэнүүдэй ханаашалтанууд эдэ түсбүүдэй хараалгадлага байгаа. Эдэ түсбүүданы халха хуушаржа хосорон халажа байһан колониальна системые үлэхэ гэнэн ханал бололой США-гэй зонхилхы ноуруудай дунда үшөө ехээр гарадаг байһые харуулна.

Индо-Хитадхы дайэ үргэдхэхэ гэнэн американска түсбөөн Европодошье, мүн Азидашье дэмжэгдээгүйн мэдээжэ. Даллесай Женевэеэ бусахан ябалды эндэ, мүн харин хэблэлэй бусад органууд эдэ түсбүүдэй бурууталга. Индо-Хитадай проблемые эбэй ёһоор гүрнмшуулаха ханал бололой амжалта гэжэ тоолоһон байна.

США хадаа Индо-Хитадай асуудалды Женевэдэ зүбшэн хэлсэгдэлдэ нүлөөлхэ бээ гэжэ найдан Зүүн-Урда Азида сэрэгэй блок байгуулха талаар хүсэлт оролдолого гаргажа үргэлжлүүлхэ гэжэ үсэгдэнхүрэй пресс-конференци дээрэ Эйзенхауэрэй хэһэн мэдүүлгэдэ швейцарска хэблэл анхарал хандуулна.

«Газет Де Лозаннны» мэдээсэлэнэй ёһоор, США-гэй хараалжа байһан блогто хэдэ хэдэн оронууды хажөөхэ зүбшөөл үгэхэ тухай, худалдаа наймаанай ба түлөөлэгхын удаан болзолтой хэлсэнүүд тухай, олон талын зүгһөө баталагдаха хэлсэнүүд тухай ба бусад асуудалууд зүбшэн хэлсэгдэ. Тингэжэ худалдаа наймаа саашадан хүгжөөхэ үндэнэ һуури табигдаан байна.

Зүүн ба баруун оронуудай хоорондо худалдаа наймаанай асуудалаар болоһон хэлсэгдэнүүдэй дүнгүүд

ЖЕНЕВА, майн 6. (ТАСС). Зүүн ба Баруун Европын оронуудай хоорондо худалдаа наймаанай асуудалуудад консюлтацинууд апрелин 20-һоо майн 3 хүртээр Женевэдэ болоо. Энэндэ 25 ороной, тэрэ тооло СССР-эй, Англин, Францин, Италин, Бельгин, Швейцарин ба бусадтай түлөөлэгшэд, тэрэшлэн ГДР-эй болон Баруун Германин түлөөлэгшэд хабааталсаа.

Консультацин дүррэнэй һүүлээр түрүүлгэһэн—ООН-эй Европа тушаа экономическа комиссин хэрэг хүтэлгэжэ секретарь г-н Мюрдаль мэдүүлгэ хэһэн байна. 1953 оной апрельд ООН-эй Европа тушаа экономическа комиссар үнгэрэгдэһэн түрүүшын консюлтацинаа хойшо Зүүн ба Баруун Европын хоорондо худалдаа наймаанай хэмжээ дээшлүүлгэдэ, зүүн ба баруун оронуудай хоорондо худалдаа наймаанай болон түлөөлэгхын харилсаанууды найжаруулгад туйлагдан амжалтанууды тэрэ тэмдгэлэһэн байна. Майн 3-да дүррэн хоёрдох консюлтацин гол амжалтань хадаа худалдаа наймаанай болон түлөөлэгхын харилсаануудай эмхидхэлэй байгууламжы найжаруулха зэргээр зүүн ба баруун оронуудай хоорондо худалдаа наймаа үргэдхэхэ, тогтууртай болгохо тдорхой арга боломжонууды олон талын ба хоёр талын хоорондо болоһон хэлсэнүүдэй үгдэ бээ бээ ойлголсолгын оршон байдалда экспертнүүд шэнжэлжэ үшөө гэжэ Мюрдаль мэдүүлжэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ зүүн ба баруун оронуудай хоорондо худалдаа наймаанай хүгжэлтэ тухай хэлэхэ болоһон наа, зарим ушарһаа бэшэндэн, зүүн ба баруун олонхи оронуудай хоорондо худалдаа наймаан горьтойгоор нэмэһэн, худалдаа наймаанай хоёр талын хэлсэнүүд юрэнхы дээрээ олон болоһон байна. Хэлсэнүүдэй үгдэ бэрхшээлнүүдшье, худалдаа наймаа үргэдхэхэ арга боломжонууды элрүүлгэдэ. Тингээ саашадаа хоёр талын хэлсэнүүд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэ. Тодорхойлол, экспорт гү, али импорт хажуу товарнуудай хэдэ шэнээн бий байһан тухай, худалдаа наймаа хүгжөөхэ зүбшөөл үгэхэ тухай, худалдаа наймаанай ба түлөөлэгхын удаан болзолтой хэлсэнүүд тухай, олон талын зүгһөө баталагдаха хэлсэнүүд тухай ба бусад асуудалууд зүбшэн хэлсэгдэ. Тингэжэ худалдаа наймаа саашадан хүгжөөхэ үндэнэ һуури табигдаан байна.

Олон талын зүгһөө хэгдэһэн даб дээрэх хэлсэнүүдэй үгдэ урда тэнь баталагдаһан гү, али мүнөө хэлсэгдэжэ байһан хэлсэнүүдтэ нэмэлтэ болгон 1954—1955 онуудта ямар товарнуудай наймаа хэжэ болохо байһые экспертнүүд толдорхойлох гэжэ оролдоһон байна. Тингээ, зүүн ба баруун гүрэнүүдэй хоорондо хэгдэхэ худалдаа наймаанда оролцохо товарнуудай тоо үргэдхэхэ эрмэлзэлтэ гаргалдан, худалдаа наймаанай болон түлөөлэгхын хэлсэнүүдэй, мүн бусад хэмжээ-ябуулгануудай болзолнууды хунаажа зүүн ба баруун оронуудай хоорондо худалдаа наймаа бүри тогтууртайгаар ябуулха тухай зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Секретариатад урда тэнь хараалһан уулзалгануудай графигай ёһоор, недели соо юрэнхы консюлтацинууды хэһэнэй һүүлээр, нэгдэнэй ээлжэнэй хоёр талын хэлсэнүүд Зүүн ба Баруун Европын оронуудай хоорондо болоо.

Хоёр талын хэлсэнүүд хадаа экспертнүүдтэ хоёр оронуудай хоорондо тогтооголо худалдаа наймаанай харилсаанууды гүнзгээр шэнжэлжэ арга боломжо олгого, зарим ушарта худалдаа наймаанай проблеманууды зүбшэн хэлсэгдэ сүжэ хэлсэнүүдэе баталагдаа хүрэнхэн, нүгөөдэ ушарнуудтан экспертнүүд хадаа худалдаа наймаанай хэлсэнүүд хэжэ болзолнууды тогтоогоо. Тэдэ хэлсэнүүдны зохио оронуудай статистиануудта үнгэрэгдэхэ юм. Ойрын жэлнүүдтэ худалдаа наймаа үргэдхэхэ хүлэжэ болохоор байна.

Тинхэтэй хамта, событинуудай нимээр хүргэлжэ, эсэстэн худалдаа наймаа бүри үргэдхэхэ, тэрэниин тогтууртай болгохо арга олгохо гэжэ хэлбэл зүйтэй байна гэжэ Мюрдаль мэдүүлгынгээ түгэхэл дээрэ хэлжэ.

Женевскэ зүблөөн тухай немецкэ газетэ ингэжэ бэшэнэ

БЕРЛИН, майн 6. (ТАСС). АДН агентствын корреспондент Гамбургнаа ингэжэ мэдээсэ:

«Дэлхэйн олонийтын дунда, хамагай түрүүн Азида Хитадай уласхоорондын байдалы Женевскэ зүблөөн нилээд дээшлүүлээ. Хитад хадаа агууехэ гүрэн болон Женевэдэ ябуулга хэжэ. Үнэхөөрөөшье агууехэ гүрэн юм. Ямаршье гүрнм-техническэ талануудын энээнэ наад хэжэ шадахгүй» гэжэ «Ди Вельт» газетэ онсо тэмдэглэнэ.

Румынида хүдөө ажахын шөнэ газетэ гарадаг болобо

БУХАРЕСТ, майн 6. (ТАСС). «Агркультура Ноуэ» («Шэнэ хүдөө ажахы») гэжэ шөнэ газетэ—ой модоной ба хүдөө ажахын министрствын орган — Румынида гарадаг болобо. Тэрэ газетэ хадаа румынска деревнидахи ажал хүдэлмэри ба шөнэ ажабайдал тухай статывууд болон очеркнүүдэ толлодог, советскэ колхознигуудай болон Румыннын хүдөө ажахын түрүүшүүдэй дүй дүршэлнэ дэлгэрүүлдэг байха юм. Энэ газетэ неделидээ хоёр дахин гарадаг байха.

Дуушадай уласхоорондын конкурс Прагада нэгдэбэ

ПРАГА, майн 6. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентствын мэдээсэлэнэй ёһоор, Прагада дуушадай уласхоорондын конкурс нэгдэбэ. Тэрэниин «Парижска Весна» гэжэ уласхоорондын хүгжэмэй фестивалы эмхидхэлэн байна. Энэ конкурсда харин оронууднаа 51 дуушад, Чехословакинаа 36 дуушад хабааталсаа юм.

Дуушадай конкурсын түрүүшын шатада Чехословакин, Венгрии, Румынии, Болгарии ба Польшын солистнууд дуулаа.

ВИКТ-эй хүтэлбэрилхы комитетэй заседани

РИМ, майн 6. (ТАСС). Профсоюзнуудай байдалы зүбшэн хэлсэхын тулада ажалтай бүтээнигын италянска конфедерацин (ВИКТ) хүтэлбэрилхы комитетэй онсо заседани элдэб профсоюзнуудай федерацинуудай ба ажалтай палатануудай түлөөлэгшэдэй хабааталгатайгаар болобо.

ВИКТ-эй генеральна секретарь Ди Витторно элдхэл хээ. Салин хүдлэ дээшлүүлхэ тухай хэлсэнүүдэе промышленнигуудай конфедераци талдуулба. Тингээ ажалшад забастовка хэжэ тэмсэлдэ нэргэхэ ёлотой гэжэ тэрэ мэдүүлжэ. Ажалшадай интересүүдэй түлөө, национальна бээ даанхай байдалтай түлөө, «европейскэ хамгаалгын нэгдэл» байгуулха тухай догворны ратификацигада эсэргүүсүн бүхы хэмжээгээр тэмсэхээр ВИКТ эрмэлзэн гэжэ Ди Витторно хэлээ.

Финляндийн шэнэ правительствын програмна мэдүүлгэ

ХЕЛЬСИНКИ, майн 6. (ТАСС). Финляндийн шэнэ правительствын програмна мэдүүлгэ мүнөөдөр эндэ тунхаглагдаа. Мэдүүлгэ соонь ингэжэ хэлгэлдэнэ.

Ондоо гүрэнүүдтэй харилсаа байгуулха талаар Финляндияда нэгэн налалаар һайшаагдадаг, ороной гадаадын политикын тогтонихон гол үндэн хараа бололы правительствын баримтална. Финскэ арал хадаа агууехэ оронуудай хоорондо гарадаг арсалдаануудай хажуу тэнь байха ба бүхы араудтай һайн харилсаа тогтоохы эрмэлзэхэ ёһотой. Дэлхэйн хоёрдох дайнаа хойшо Финляндийн харилсаан хадаа оройондоого гансахан географическа байдалда бэшэ, хамагай түрүүндэ Советскэ Союзтай баталагдаһан аад, хүсэндөө үлэнэй Эбэй догворто, тэрэшлэн хани барилсаан, хамгаарла ажаллалга ба харилсаан туһалсалга тухай Договорто үндэлхэдэ байгаа. Финляндийн зүгһөө Хойто зүгэй бусад гүрэнүүдтэй, илангаа Швейцарий тогтоогоһон заншалта холбоо барилсаан манай оройон гадаадын политическэ харилсаанда мүн лэ нүлөөлнэ.

Правительство хадаа дотооднигоо политиканда «ажалтай рыногуд дээрэ тогтууртай байдалы хангаха, элдэб группануудай хоорондо арсалдаанай гаралгы зайсулха хэрэгтэ туһалхы эрмэлзэхэ» гэжэ мэдүүлгэ соонь саашадаа хэлгэлдэнэ. Тэрэшлэн социальна страхованин таллар, налог номололгын, экономикын, аралтай гэгээрэлэй болон бусадтай таллар повальствын өөһнүгөө үмэнэ табилжа байһач зорилгонууд мэдүүлгэ дотор тоологдоһон байха юм.

Тобир тарган тугалнууды түлжүүлнэ

—Бэрхэ даа тугалнууды харахадэ, гэжэ тугалшан Надежда Сулова тухай Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозэй хүнэй-товарна фермынхид хэлсэдэг. Нэрээшье Надежда Сулова иимэ магтаалтай байхар лэ хүн юм. Энэ үбэлдөө, хабартаа хүхэр Сулова 52 тугал эхэнээр налгаагаад, түлгидгэтгүй байрада түлжүүлэ. Мүнөө тугалнууды тобир тарганаар томожо жо байна.

Хаража байһан тугалнуудаа зүбөөр эдэлүүлхэнэй, хараһанай ашаар тугалшан Сулова тугал бүхэнэйгөө амидын шэнгүрны сүүдэхэдэ I килограммаар нэмээрэ.

Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна саг үргэлжин выставкэдэ колхознигоо хабааталха кандидат болоһондо урмашан, энэ колхозой гашууд бүри оролдоһотойгоор ажаллаха байна.

Шатараар дэлхэйн түрүү һуури ээлхын түлөө матч

Советскэ Арминн Центральна Байшангай Концертнэ зал соо майн 5-да Ботвинник Смыслов хоёрой матчин хойшлоулагдан партине үргэлжлүүлэн наадалга болоо. 72-

ХРОНИКО

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советэй Президиум хадаа нүхэр Иванов Дмитрий Ивановиче Бурят-Монголой АССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй Министрын уялганууднаа сүлөөлөөд, тэрэниин Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэлэй хүрэнэй аюулгүйе

САГАЙ УЛАРИЛ

Майн 8—10-най үдэрнүүдэ һулахан халхитай байха. Һүннидөө хойто аймагуудта 1—6 градус хүйтэн, бусад аймагуудта 1 градус хүйтэн-һөө 4 градус хүртээр дулаан байха. Үдэрнэй хойто аймагуудта 9—14, бусад аймагуудта мүн лэ 9—11 градус хүртээр дулаан болохо.

СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ УРЬНАЛАМЖА

(1951 ондо гаранан) 1954 оной апрелин 25-да Вильнюс городто болоһон шүүбэриин 5-дахи тиражай СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА

Урьналамжын бүхы разрядуудта серинүүд ба облигацин удаахи номернуудта шүүбэринүүд бугаа:

Table with columns for serial numbers (Серийн үгдэ), denominations (Номоно), and amounts (Хүдөө). It lists various government bonds and their values.

*) Энэ серин облигацинуудай нүгөө 49 номернуудта тус бүрнн 200 түр шүүбэринүүд бугаа.

Шүүбэринүүдэй тиражай Комиссиак Түрүүлгэһэн, Литовскэ ССР-эй Министрнүүдэй Советэй түрүүлгэһэн орлогшо Э. Ю. ОЗАРНА

Комиссиак харюулсалта секретарь фанасова албайн советска Л. А. ВАСИЛЬЕВА

Мүнөөдөр кино театруудта. «ХРОНИКА» кинотеатрта—«Номанда с нашэй улы» (10, 11 ч. 45 м., 13 ч. 30 м., ба 17 ч. 20 м.), «Дворец науки» драматическэ театртэ—«Свадьба с приданым» (15 ч. 15 м., 20 ч. ба 22 ч. 30 м.), «ПРОГРЕСС» кинотеатрта—«Друзья» гэжэ шөнэ кинокомедия (14, 16, 18 ч. 15 м., 20 ч. ба 22 ч. 30 м.)